

Júu^ e too~ fí' ni~ ji` la'uii~ quiá'~ Paa~ e catíing~ dsea` seeng` fí' CORINTO

¹ Jnea~ Paa~ líin'n jaang` dsea` apóo^ i óo` ta~ quiá'~ Dsea` Jmáang~. Jo nicató~ Fidiée` jnea~ e nijmee~ e ta~ jo uíi~ e lajo nicalitiñ~. Jo jnea~, coliiing~ cóo~ i dsea` rú'naa' dsea` quiá'~ Dsea` Jmáang~ i siì` Sóstenes, síng`naa' e ji` la <sup>2</sup> e catíing~ jaléng~ 'ná', dsea` rú'naa' dsea` quiá'~ Dsea` Jmáang~ i neáang` fí' na fí' Corinto. Jo Fidiée` nicató~ 'ná' e nilíng~na' dseáng~ jíi~ dsea` quiá'~bre la'eáang` cóo~ Fí`naa' Dsea` Jmáang~. Jogui lajob nícajméer` cóo~ jaléng~ dsea` i seeng` fí` li~ jié~ i jmiféng` Fí`naa' Dsea` Jmáang~, co' íbing`i líng` Fíir lí`laco`gui la líng` qui~ jneaa~aa' cajo. ³ Jo mii`i Tiquí`ii` Fidiée` jogui Fí`naa' Dsea` Jmáang~ e ni'fr~ güea~ quiá'r~ jee~ 'ná' jogui e nicuó'r~ 'ná' e niliseeng`na' juguiú~ júu^ røø`.

Júu^ gui'máang~ quiá'~ Paa~ e cuø'r` Fidiée`

⁴ Jo ja`mí` catú`u e cuóø`ø gui'máang~ Fidiée` uíi~ quií`na' uíi~ cóo~ jalé~ e guiá~ e nícajméer` cóo~ 'ná' la'eáang` cóo~ Fí`naa' Dsea` Jmáang~ e jíi~ ja` catíing~na' lajo, jo dsu` lajob nícajméer`. <sup>5</sup> Dsu`co` la'eáang` cóo~ Fí`naa' Dsea` Jmáang~ jmiguiú`ba` nícaliíng~na' quiá'~ Fidiée`, co` nícangfíng`na' e eáang` tiíng`na' guiá`na' júu^ quiá'r~ jogui e eáang` ngáng`na' e júu^ jo cajo. ⁶ Jo cóo~ jalé~ e na cuø` li~ e nícaliti` lajíi~ júu^ e nícafá`a cuaiñ~

quiá'-' Dsea` Jmáang-. 7 Jo lajob nicalí-, joba' nícangíim`ba' lajalé" e cuø' Jmiguí' quiá'-' Fidiée' lajee' e sijeeng'na' e jmiíi" e nijnéng"tu Fíi'naa' Dsea` Jmáang- fí' jmigüí' la. 8 Jo Dsea` Jmáam"bing' i niwuó'-' 'ná" bí' e laco' teáam"-bi' teá` fí' guiuá' lí" niteáang"na' cójor~, jo lajoba' jíil" jaang` ja` jíi" cuóong`lí' cuó'-' 'nú" dsee" mi" tí' li" nití" í" e nijáa"tu Dsea` Jmáang- fí' jmigüí' la. 9 Jo dseáng'-' jmitib' Fidiée' jalé" júu" quiá'r" e cacuør' jéeng'gui, jogui fíbi cajo'i cató'-' jneaa~aa'e niliseé"naa' cøøng'cójor' Jóor' Dsea` Jmáang- i líing' Fíi'naa' cajo.

E~uiing~ ejasíng'røø'dsea'quiá'-'Dsea'Jmáang-

10 Jo la'eáang' cójor~ júu" quiá'-' Dsea` Jmáang- míi'-'í 'ná" e ngocáng` dsii~, dsea` rú'naa', e nisíing"tu' røø', co' ja` 'né-' e jmée'na' tá'-' coo' 'lé' lajee' la'ó" 'nú". Co' 'nú" lí" lí' 'né-' e seeng'na' conrøøb` e í' óo'na' jogui e ee"na' guiuá' lajiing'na'. 11 Jo uiing~ quiá'-' e fíi"í 'nú" e júu" la, dsea` rú'naa', dsuço' dsea` sinúú' quiá'-' Cloé nícajmea'r' jnea~ júu" e jmoob' 'nú" ta~ jíing` jee~ la'ó" 'nú", dsea` líing'na' dsea` quiá'-' Dsea` Jmáang-. 12 Co' i dsea` í' nicasí'r' jnea~ e i líing~ 'nú" fó'na' e líing'na' dsea` quié"e, jogui i líing~gui 'nú" fó'na' e líing'na' dsea` quiá'-' Apolos, jogui i jiéng"gui fé" e líiñ' dsea` quiá'-' Tú~, jogui i líing~gui dsea` í' dsíir' e jíil" í'bre líiñ' dseáng'-' jíil" dsea` quiá'-' Dsea` Jmáang-. 13 Jo ja` 'né-' jmée'na' lajo, co' ja` fíing' Dsea` Jmáang- seeng'; jogui o' jnea~ cajo dsea` catáng' fí' dse" crúu" e laco' nileáang`na' fí' jee~ jalé" dsee" quií'na', o'gui cajgáang"na' jmiíi" la'eáang' cójor~ jnea~. ¡Co' dseáng'-' o' lajo! 14 Jo gui'máang" Fidiée' e jíi" jaang` 'nú" ja` mí' caseán"n jmiíi", co' dseáng'-' jíi"

Crispo cóo'~gui Gayobing' i nicajmé~e cóo'~ lajo.
 15 Jo uíi'~ e lajob líi', joba' jíi'~ jaang` 'ná' cuóøng` líi' fo'~na' e cóo'~ júu^ quiá'~ Paab~ cajgáang~ na' jmií'.
 16 Jaá~, dsu' cadsém' dsii~ cajo e caseám~ baa jmií' i dsea` sináu^ quiá'~ Estéfanas, jo dsu' jo` tóo` dsii~ fa' ii` caseáang~ guíi jmií' i jiéng'. 17 Dsuco' ja` casíing` Dsea` Jmáang~ jnea~ fí' jmigüí la fa' e nijmee~e ta~ seáang` dsea` jmií', co' casíim`bre jnea~ dsu' quiá'~ e niguiaa~ júu^ quiá'~ jial laang` dsea` jee` jalé` dsee~ quiá'~bre. Jo mi~ caguiá`a e júu^ jo, ja` cafá'~ a cóo'~ júu^ e tiing` dsea` jmigüí e laco' ja` nijmi'uón^n jial tíi' e niing~ e cajúng` Dsea` Jmáang~ fí' dse` crúu^.

Jial 'gøng' Fidiée` cóo'~ jalé` e tiíiñ`

18 Jo jaléng` i dsea` i níteáang` fí' ngolíng` fí' li~ líi` i' dsíir' e júu^ iiib` líi' e quiá'~ e cajúng` Dsea` Jmáang~ fí' dse` crúu^. Jo dsu' o` lajo líi' e júu^ jo qui~ jneaa~aa', co' e júu^ jo líi' júu^ e 'gøng'. Co' la'eáang` e júu^ joba' nicaláang~naa' jee` jalé` dsee~ qui~ii'.
 19 Jo lajob líi' líi` laco' fé` Fidiée` fí' ni~ jí` quiá'r~ li~ fe'r` lala:
 Nijmee~e e ni'lím~ lajíi'~ e í` dsíi` dsea` jmigüí e tiíiñ`, jo cab` ni'naan~ lajíi'~ e í` dsíi` e ngáiñ`.
 Jo lanab fé` Fidiée` fí` ni~ jí` quiá'r~.

20 Jo ñjjang~gui i dsea` i í` dsíi` e eáang` tiíiñ` ngáiñ`? Jogui ñjjang~gui i dsea` i í` dsíi` e ñir` lajalé`? Jogui cajo ñjjang~gui i dsea` i tiing` júu^ quiá'~ cóo'~ jalé` e sea` fí` jmigüí la? Jo dsu' lajalé` e í` dsíi` dsea` jmigüí e tiíiñ` ngáiñ`, Fidiée` nícajméer` e jalé` e jo líi' júu^ iiib`. 21 Jo la'eáang` e eáang` tiing` ngáng` Fidiée`, joba' caguiar` uiing` e ja` nilicuíng` dsea` ír` la'eáang` cóo'~ jalé` e í` dsíi` dsea` e tiíiñ` ngáiñ` fí` jmigüí la. Co` líi` líi` cali'iíñ` e nileáiñ` dsea` jee`

jalé" dsee" quiáiñ" la'eáang' e já" líng' dsea` e júu"
cuaíñ~ quiá" e cajúng" Dsea` Jmáang" fí' dse" crúu",
nañí' fa' e júu" jo líí' lafa' júu" íib'.

22 Jo jaléng" dsea` Israel 'náiñ" Fidiée` dsu'
la'eáang' cóo"~ jalé" e quíí"~ dsea` do jmií~ jmóor'
e dsigá` dsíí' dsea`. Jogui jaléng" dsea` i ja` líng'
dsea` Israel 'náiñ" Fidiée` dsu' la'eáang' cóo"~ e tiiñ`
ngáiñ" fí' jmigüí' la. **23** Jo dsu' jnea" guia`naa' júu"
quiá"~ e~ uiing~ e cajúng" Dsea` Jmáang" fí' dse"
crúu". Jo dsu' e júu" jo líí' júu" e 'ní" níng" jaléng"
dsea` Israel, jogui jaléng" dsea` i ja` líng' dsea` Israel
i' dsíír' e júu" íib' e jo. **24** Jo lajíí"~ e cangongíng"
Dsea` Jmáang" fí' dse" crúu" calí" lajo e líí" laco'
nilíñí' dsea` jial tú' 'gøng" Fidiée` jogui jial tú' tiiñ`
cóo"~ jalé" e jmóor'. Jo jalé" e jo catíng" jaléng"
dsea` i nicató"~ Fidiée` e ni'uíñ" dsea` quiá'r", nañí'
su líng' dsea` dsea` Israel osi ja` lííñ" lajo é. **25** Jo
jaléng" dsea` jmigüí' i' dsíír' e júu" íib' líí' lajalé" e
nicaguia` Fidiée` uiing~ e nicajméer'. Jo dsu' o' já"
e líí' lajo, co' eáang'guib tiing` ngáng" Fidiée` cóo"~
lajalé" e jmóor` laco'gui jíí" e i' dsíí' dsea` jmigüí' e
eáang' tiiñ` ngáiñ". Jogui eáang'guib 'gøng" Fidiée`
cóo"~ e guiar' uiing~ e jmóor` laco'gui jíí" e i' dsíí'
dsea` jmigüí' e eáang' íng' ta~. **26** Jo fíí" i' 'ná', dsea`
rú"naa' dsea` quiá"~ Dsea` Jmáang", e 'né" e tóq'b`
áá'na' e mi~ cató"~ Fidiée` 'ná' e laco' ni'uíng"na'
dsea` quiá'r" jo jíí" tú" 'ní' mím'~ba' líng'na' dsea` i óo` ta~
fí' jmigüí' la osi líng'na' dsea` sínáu" quiá"~ jaléng"
dsea` 'goo` é. **27** Jo dsu' Fidiée`bing' i caguíng"
jaléng" dsea` i i' dsíí' dsea` jmigüí' i íí'. Jo cajméer'

lajo e lí^ laco^ nicuó'r^- fi'i^ jaléng^ dsea` jmigüí^ i^ dsíí^ i^ tiing^ ngáng^ eáang^. Jogui caguín^ jaléng^ dsea` i^ i^ dsíí^ dsea` jmigüí^ i^ ja`'ga^ lí^ ta^ íing^. Jo cajmér^ lajo e lí^ laco^ nicuó'r^- fi'i^ jaléng^ dsea` jmigüí^ i^ i^ dsíí^ e dsíng^- íiñ^ ta^. <sup>28</sup> Jogui Fidiée^ nicaguín^ jaléng^ dsea` i^ i^ dsíí^ dsea` jmigüí^ i^ ja` ta^ íing^ jíi^ capí^ osi i^ uóng^- osi i^ ja` sea` uiing^ quiá^ jíi^ coo^ fí^ jmigüí^ la é, jo dsu^ cajmér^ lajo e lí^ laco^ ni^iíñ^ jalé^ e i^ dsíí^ dsea` jmigüí^ e niing^ eáang^. <sup>29</sup> Jo co^ lajob cajmée^ Fidiée^, joba^ jíi^ jaang^ dsea` cuóong^ lí^ jmér^ ráaiñ^ fí^ quini^ dsea` do.

³⁰ Jo dsu^ 'ñiab^ Fidiée^ nicajmér^ e lafa^ jaam^ dsea` nica'uíng^-na^ coo^ Dsea` Jmáang^, jogui nicajmér^ cajo^ e laco^, la'eáang^ coo^ dsea` do, niline^naa^ jial tú^ tiiñ^ ngáiñ^; co^ la'eáang^ coo^ Dsea` Jmáam^-ba^ nicajmér^ e nilíí^naa^ dsea` i^ ja^ røøng^ dsee^ fí^ quinir^ jogui e nilíí^naa^ dseáng^ jíi^ dsea` quiá^bre jogui cajo^ e nicaláang^naa^jee^ jalé^ dsee^ qui^ii^ ³¹ Jo co^ lajob lí^, joba^ fé^ fí^ ni^ ji^ quiá^ Fidiée^ li^ fé^ lala:
Jogui song seeng^ dsea` i^ iing^ jmiféng^ 'ñia^,
joba^ guiú^gui e güi^jmifém^bre Fí^naa^ Fidiée^.
Jo lanab fé^ fí^ ni^ ji^ quiá^ Fidiée^.

2

*E^ uiing^ e catáng^ Dsea` Jmáang^ fí^ dse^ crúu^*

¹ Jo téé^ óo'na^, dsea` rú^naa^, e mi^ cangó^ o fí^ na fí^ Corinto e cangoftí^ i^ 'ná^ júu^ quiá^ Fidiée^ quiá^ e^ uiing^ jalé^ e cangojée^ coo^ Dsea` Jmáang^, jo dsu^ ja` cafón^ n^ 'ná^ coo^ júu^ e ñíí^ o'gui coo^ júu^ e 'goo^ cajo. <sup>2</sup> Jo lajee^ e cataan^ n^ jee^ 'ná^ ja` cafá^ a júu^ e jíe^gui, co^ dseáng^ lajíi^ júu^ quiá^

Dsea` Jmáam^-ba' ca'f̄ dsii^- e cafá^a jo dseáng^- jíi^~ e júu^ quiá^- e uiing^ e catáng^- Dsea` Jmáang^- fí^ dse^ crúu^. ³ Jo mi^ caguié^- e jee^ 'ná^ e quiá^- e niguiaa^- e júu^ jo, í^ dsii^- e ja` 'goo` quiá^~ i^ jmií^ nijmee^e lajo_ jogui e jléem'bíi cajo_ uíi^~ e 'gó^o. ⁴ Jo mi^ cafón^-n 'ná^ e guiaa^- e júu^ jo, ja` cajmeaan^~n ta~ júu^ jlo^~ e laco^ já^~ nilíing^na' júu^ quié^-e. Co^ 'ná^ já^~ calíng^-na' e júu^ quiá^- Fidiée^ e guiaa^- do la'eáang^ cój^~ jalé^~ e quiá^~ jmií^ e cajmée^ Jmigui^ quiá^- Fidiée^ e dsigá^ dsí^ dsea^. ⁵ Jo cafón^-n 'ná^ lajo\_ e lí^~ laco^ nijá^~ líing^na' júu^ quiá^- Dsea` Jmáang^- la'eáang^ cój^~ güea^~ 'gøng^ quiá^- Fidiée^ jo o^ la'eáang^ cój^~ jalé^~ e tiing^ ngáng^ dsea` jmigüí^.

*La'eáang^ cój^~ Jmigui^ quiá^- Fidiée^ e licuíng^ dsea`ír^*

⁶ Jo dsu^ jnea^ siim^baa júu^ jlo^~ cój^~ i^ dsea` rú^naa^ i^ dseáng^- lajang^ niteáang^ teá^ cój^~ júu^ quiá^- Dsea` Jmáang^, lifa^ e júu^ jlo^~ e si^naa^ do e quiá^- jial tí^ tiing^ ngáng^ Fidiée^. Jo dsu^ e júu^ jo o^ jíi^~ júu^ laco^ ngáng^ dsea` jmigüí^ o^gui jíi^~ laco^ júu^ e tiing^ fé^ jaléng^ dsea` quiá^~ ta~ fí^ jmigüí^ la, jo jaléng^ i^ dsea` í^ ja` uóo^- eer^ fí^ jmigüí^ la. ⁷ Jo dsu^ jalé^~ júu^ e guia^naa^ do lí^~ júu^ jlo^~ e tiing^ ngáng^ jíi^~ 'nia^ Fidiée^, jo e júu^ jo ja` cajmijnéen^ lami^ jéeng^gui. Co^ caguiar^ uiing^ lajíi^~ mi^ ná^~ gui e cajmée^ latøøng^ jmigüí^ e laco^ nilisee^ naa^ cój^~ fí^ lí^~ niing^~ 'goiñ^~ mi^ nití^~ e í^ jo. <sup>8</sup> Jo jaléng^ dsea` i^ quiá^~ ta~ fí^ jmigüí^ la ja` mi^ cangám^bir e júu^ jo, cofa^ mi^ cangáiñ^ lami^ jéeng^gui, joba^ ja` cateáaiñ^ fí^ dse^ crúu^ i^ Fíi^naa^ Dsea` Jmáang^ i^ jáá^ fí^ ñifí^~. ⁹ Jo lí^~ laco^ fé^ fí^ ni^ jí^ quiá^- Fidiée^ lí^~ fé^ lala:

Fidiée` nicaguiar' guiá` e nicuó'r` i dsea` i 'neáang`
 ír`
 jalé` e ja` mí` canga` jíi`~ jaang` dsea` jmigüí`
 o'gui` mí` canúur` cajo,
 jo ji`gui` jalé` e ja` mí` ca!` dsíir`.

Jo lanab fé` ffí` ni` ji` quiá` Fidiée` . 10 Jo Fidiée`
 nicajmíer` e nicaline` naa` lajalé` e na la'eáang`
 cóo` Jmiguí` quiá'r` . Jo e Jmiguí` quiá'r` doba'gui`
 júu` la'uuing` , jo ji`gui` jmoo` lajo cóo` e ja` cóøng`
 cóo` e i` dsíi` 'ñia` Fidiée` .

11 Jo lajobj líi` cajo, co` jíi`~ jaang` dsea` cuóøng`
 liñir` jial i` dsíi` jaang`gui` dsea` rúiñ` , co` jíi`~ jmiguí`
 quiá` i` dsea` do cuóøng` lí` jmé` lajo. Jogui lajobi,
 dseáang` lajíi`~ Jmiguí` quiáb` Fidiée` ñí` lajíi`~ e
 i` dsíi` 'ñia` Fidiée` . 12 Jo jaléng` jneaa`aa` , dsea`
 lí`naa` dsea` quiá` Dsea` Jmáang` , ja` ca'íing`naa`
 jíi`~ laco` tiing` ngáng` dsea` jmigüí` , co` lajíi`~
 Jmiguí` e jáa` quiá` Fidiée`ba` nica'íng`naa` elaco`
 niliné`naa` jalé` e cuø` Fidiée` jneaa`aa` uíi` e
 eáang` guiúiñ` cóo` jneaa`aa` . 13 Joba` mí` guia`
 jnea`jalé` e júu` na, jmoo`o lajo la'eáang` cóo` jalé`
 e nica'e` Jmiguí` quiá` Fidiée` jo o` cóo` júu` e
 nicalitiin`n jíi`~ laco` tiing` ngáng` dsea` jmigüí` . Co`
 la'eáang` cóo` Jmiguí` quiá` Fidiée`ba` guia`naa`
 e júu` na jee` jaléng` dsea` i seeng` la'eáang` cóo`
 Jmiguí` quiá` Fidiée` . 14 Jo i` dsea` i ja` seeng`
 la'eáang` cóo` Jmiguí` quiá` Fidiée` ja` lí'r` ni'íñ`
 jalé` e cuø` Jmiguí` quiá` Fidiée` , co` i` dsea` i` i`
 dsíir` e úib` líi` jalé` e júu` jo. Jogui ja` cuóøng` fa` e
 ningáiñ` e júu` jo cajo, co` jíi`~ la'eáang` cóo` Jmiguí`
 quiá` Fidiée`ba` quíi`~ dsea` jmii` e nigui'r` jalé`
 e jo. 15 Jogui i` dsea` i` seeng` la'eáang` cóo` Jmiguí`
 quiá` Fidiée` quíi`~bre jmii` e nigui'r` lajalé` . Jo

uíi'~ e lajob líiñ', joba' jíi'~ jaang` dsea` jmigüí i ja` seeng` la'eáang` cójó'~ Jmiguí quiá'~ Fidiéé` quíi'r` jmiíi` e ni'níng` neiñ'. <sup>16</sup> Co' lalab fé` fí` ni~ ji` quiá'~ Fidiéé`:

Jo jíi'~ jaang` dsea` jmigüí cuóøng` líñir` jialco' í dsíí` Fidiéé`;

jo jíi'~ jaang` cajo cuóøng` lí` sí` dsea` do e~ jalé` e 'né` nijmér`.

Jo lanab jíi'~ lí` júu` quiá'~ Fidiéé`. Jo dsa' jaléng` jneaa~aa', dsea` see` naa' la'eáang` cójó'~ Jmiguí quiá'~ Fidiéé`, røøb` í dsí`naa' laco'gui í dsíí` Fí`naa' Dsea` Jmáang`.

3

Jmaquím' ta~ ngíng'naa' quiá'~ Fidiéé`

¹ Dsea` rú`naa' dsea` quiá'~ Dsea` Jmáang~, dseáng` ja` mí` calfí` jnea` fa' e nicafón`~n 'ná` laco'gui fón`~n dsea` í dseáng`~ lajang`~ seeng` la'eáang` cójó'~ Jmiguí quiá'~ Fidiéé`. Co' lfí` lí` nicafón`~n 'ná` lafa' dsea` í mí` 'noo'bí eáang` lfí` dsíí` jalé` e sea` fí` jmigüí la, jogui cajo lafa' dsea` í tá`bi já`~ calíng` júu` quiá'~ Dsea` Jmáang`. <sup>2</sup> Jo uíi`~ e líng`na' lajo, joba' ca'ée`e 'ná` ie~ jo júu` quiá'~ Dsea` Jmáang` cójó'~ júu` e ja` huíim`. Co' 'ná` líng`na` lfí` laco'gui la líng` jaang` yuu` í cu` té` í ja` mí` cuóøng` dó`~ jmiñi`. Jo dseáng`~ mí` 'noo'bí líng` 'ná` lajo cartí` jmiíi` na. <sup>3</sup> Co' 'ná` dseáng`~ mí` 'noo'bí seeng`na` e lfí` óo`na` jalé` e sea` fí` jmigüí la. Co' mí` jmoo`na` ta~ dsihuíng` quiá'~ rúnng`na` jogui mí` jmoo`na` ta~ jíng`, joba` cuø` lí` jóng e dseáng`~ mí` 'noo'bí jmití`na` lajíi`~ e lfí` óo`na` yaang`na` lfí` laco'gui la jmoo` doñí ii` dsea` jmigüí`.

⁴ Co' mi~ fó'na'lala: "Jnea~ líin'n dsea` quiá' Paa-", jogui i jiéng'gui jíng': "Jnea~ líin'n dsea` quiá' Apolos", joba' cuø' li~ jóng e dseáng' lajíi' e lí' óo'na' yaam~ba' jmití'na'.

⁵ Joba' fíi~ i 'ná' e jnea~ cój'gui i Apolos do lí'naa' dsea` i jmoo` lajíi' ta~ e nicangíing'naa' quiá' Dsea` Jmáang', jo la'eáang' cój' jnea'ba' e já' nicalíng' 'ná' júu' quiá' Dsea` Jmáang'. Co' lajaang` lajaang` jnea' jmoó'naa' jíi' laco' ta~ e nicacuø' Fidiée` jnea'^. <sup>6</sup> Co' jnea` lafa' cajngá'a coö' mijú', jogui i Apolos do lafa' caguiéiñ' jmii' e mijú' do, jo dsu' Fidiée`bing' i cajmée` e lafa' e cacuáng' e mijú' do. ⁷ Joba' cuóøng lí' fe'ee' e ja' e niing' i dsea` i cajní' do o'gui i dsea` i caguieng' jmii' do, jo dsu' jíi' Fidiée`bing' i niing'gui, co' íbing' i cajmée` e cacuáng' e mijú' do. ⁸ Jo i dsea` i jni' e mijú' do jogui i dsea` i guien' jmii' do, røøb' ta~ quiá'r'. Jo dsu' 'ñiab' Fidiée` dsea` nicuó'r' lajaang` lajaaiñ' do jié' jíi' ta~ e nicajméeiñ'. <sup>9</sup> Dsuco' jnea~ cój' i Apolos do røøb'jmoo'naa' ta~ lajíi' ta~ e nicacuø' Fidiée` jnea'^. Jogui jaléng' 'ná' líing'na' lafa' guóo' uó' e jmáng' Fidiée` ta~. Jogui líim'ba' cajo' lafa' 'nær'. <sup>10</sup> Jo uíi' e eáang' guíung' Fidiée` cój' jnea~, joba' cacuó'r' jnea~ ta~ e líin'n lafa' jaang' tijíi' i caguiá' uiing' tii' fíi', jogui dsea` jiém' i nicanaang' se' ie' e fí' ni~ jo. Jo lifa' lajaang` lajaam` dsea` 'né' ñiing' dsíir' jial laco' jmo'r' e 'náu' do. ¹¹ Dsuco' ja` quíi' jmii' fa' e nijmé' dsea` coö'gui tii' fíi' e jié', co' 'ñiab' Fidiée` dsea` nicaguiar' uiing' e tii' fíi' do, jo íb' Dsea` Jmáang'. <sup>12</sup> Jo e fí' ni~ tii' fíi' e nisea` do cuóøm' lí' jme'^ dsea` 'náu' e líi' cój' layaang' cunée' osi cój' cutee'

osi cōo^{l~} cuu[~] e 'mo^{l^} eáang' é osi cōo^{l~} 'ma` osi cōo<sup>l~</sup> layaang<sup>~</sup> nuu` osi cōo^{l~} qui^{l~} cuiñf^{l~}bí é. ¹³ Jo ie[~] jmii[~] mi[~] nigüéeng⁻tu Fíi'naa' Dsea` Jmáang<sup>~</sup> fi<sup>~</sup> jmigüí la e quiá<sup>l~</sup> niquidsir<sup>l~</sup> quiá<sup>l~</sup> lajaang<sup>~</sup> lajaang<sup>~</sup> dsea` jmigüí, ie[~] jmii[~] job mi[~] nilili[~] røø[~] jial lí[~] jalé[~] e ta[~] e nicajmée[~] dsea`. Dsucó<sup>l~</sup> 'ñia' ie<sup>~</sup> jmii<sup>~</sup> jo la'eáang<sup>~</sup> cōo<sup>l~</sup> ji<sup>~</sup> nilili<sup>~</sup> jialco<sup>l~</sup> lí<sup>~</sup> jalé<sup>~</sup> e ta<sup>~</sup> jo e nicajmée<sup>~</sup> dsea`. ¹⁴ Jo i dsea` i nicajme' 'náu<sup>~</sup> e ja<sup>~</sup> dseáang<sup>~</sup> e nicó<sup>l~</sup> cōo<sup>l~</sup> e ji<sup>~</sup> do, joba<sup>l~</sup> i dsea` í ni'ím^{l~}bre lajíi^{l~} e catíiñ^{l~} do. ¹⁵ Jo dsu^{l~} song nicó^{l~} jalé[~] e nicajme'r[~] do, joba^{l~} lajaléb^{l~} ni'íng[~] quiá'r[~] jóng, lifa^{l~} nileáam^{l~}bre e ja[~] nicáiñ[~] laco^{l~} mi[~] laang[~] dsea` cōo^{l~} li[~] iu[~] ji[~].

¹⁶ Jogui 'né[~] ñí[~]ba' cajo e 'ná[~] líing[~]na' lafa^{l~} guá^{l~} quiá^{l~} Fidiée[~], jogui fi[~] job li[~] seeng[~] Jmiguí quiá^{l~} Fidiée[~] cōo^{l~} 'ná[~]. ¹⁷ Jogui song i líing[~] 'ná[~] ni[~]jgiéeng[~]na' e guá^{l~} quiá^{l~} Fidiée[~] do, joba^{l~} 'ñiab^{l~} Fidiée[~] ni'íñ^{l~} 'ná[~] cajo. Dsucó^{l~} güeam^{l~} e guá^{l~} do quiá'r[~], jogui 'ná[~] líing[~]na' lafa^{l~} e guá^{l~} do cajo.

¹⁸ Joba^{l~} fíi^{l~} i 'ná[~], ja[~] jmigóøng[~] yaang[~]na' lala: e song jaang[~] 'ná[~] í óo'na' e tiing[~] ngáng[~]na' jíi^{l~} laco^{l~} tiing[~] ngáng[~]dsea` fi<sup>~</sup> jmigüí la, joba<sup>l~</sup> 'ná<sup>~</sup> 'né<sup>~</sup> jmeáang<sup>~</sup> yaang<sup>~</sup>na' lafa<sup>l~</sup> dsea` i ja[~] tiing[~] ngáng[~] e lajo, jo lajoba^{l~} dseáang[~] lajang^{l~} ni'uíng[~]na' dsea` i tiing<sup>~</sup> ngáng<sup>~</sup>. <sup>19</sup> Dsucó<sup>l~</sup> lajalé<sup>l~</sup> e í dsíi<sup>l~</sup> dsea` jmigüí e eáang[~] tiiñ[~] ngáiñ[~], jmang^{l~} júu^{l~} líb^{l~} jalé^{l~} e jo fi[~] quini^{l~} Fidiée[~]. Co^{l~} lalab fé^{l~} fi[~] ni[~] ji[~] quiá^{l~} Fidiée[~]: "Fidiée[~] njimeáíñ[~] ta[~] jalé[~] e í dsíi^{l~} dsea` e tiiñ[~] ngáiñ[~] e laco^{l~} njmigóøng[~] yaaiñ[~]." ²⁰ Jogui lalab fé^{l~}gui fi[~] ni[~] ji[~] quiá^{l~} Fidiée[~] cajo: "Ñib^{l~} Fidiée[~] e jmang^{l~} júu^{l~} líb^{l~} jalé^{l~} e í dsíi^{l~} dsea` e eáang[~] tiiñ[~] ngáiñ[~] fi[~] jmigüí la." ²¹ Jo uíi^{l~} e lajob lí[~], joba^{l~} jíi^{l~}

jaang` 'ná` 'né` e nijmiráang` yaang~na' dsu' uíi`~ e sitáang`na' cój` doñi` jj` dsea` jmigüí. Dsucó` lajaléb` e sea` e quiib` 'ná` lajalé` e jo; ²² dsucó` jnea` jogui Apolos jogui Tú` jogui lajalé` e sea` fí` jmigüí jogui e seeng`na' osi e nijúung`na' é, jogui lajee` lana osi lí` dsé`gui é dseáng` e quiib` 'ná` lajalé` e jo. <sup>23</sup> Jogui lajaléng` 'ná` dsea` quiá` Dsea` Jmáang` nilíng`na', jogui Dsea` Jmáang` cōøng` seeiñ` cój` Fidiée`.

4

Ta` e jmoo` dsea` apó` i sín` Dsea` Jmáang` cuaiñ` quiá`r`

¹ Joba` fíi` i 'ná`, dsea` rú`naa', e 'ná` 'né` ni'f` óo`na' e jnea` líi`naa' dsea` i jmoo` lajíi`~ ta` e nicacuø` Dsea` Jmáang` jnea`~, jogui cajo e líi`naa' dsea` i síná` júu` e ni'é`naa` jalé` júu` quiá`~ Fidiée` e ja` mí` cajmijnéeiñ` lami` jéeng`gui. ² Jogui jaléng` dsea` i nisíná` júu` e óor`coo`ta~, joba`dseáng` 'ná` jmiti`bre laco` si'í` e ta` jo. <sup>3</sup> Jogui jnea`~, ja`dsi`gó` dsii`~ fing song niquidsi`na` í` quié` e osi e niquidsi` í` quié` e é fí` quini` dseata` dsea` jmigüí` i jmoo` lajo. Co` jí`gui 'níá`a ja` i` dsii` fa` e nijmee`e lajo quié` e cój` lajalé` e jmoo`o. <sup>4</sup> Jo nañi` fa` i` dsii`~ e ja` mí` cajmé`e jalé` e ja` dseeng`, dsu` o` uíi`~ e jo fa` dseáng` e nita` dsii`~ e líi`n`naa` jaang` dsea` i ja` røøng` dsee` fí` quini` Fidiée`. Dsucó` jíi`~ Fíi`naa` Fidiée`bing` i quidsi` í` quié`naa` dseáng` laco` catíng`~. ⁵ Jo uíi`~ e lajob líi` joba`'ná` ja` cuóøng`fa` e quidsi`na` í` quiá`~ dsea` rúng`na` lajee` ná`~gui e nigüéeng`tu Fíi`naa` Fidiée` fí` jmigüí` la. Dsucó` ie` jo í`bing` i nijmijnéeng` jalé` e cōøng`~ lajee` lana,

jogui nijmilir~ cajo jial dseáng~- i' dsí`naa' cóo`~ jalé` e jmoo`naa'. Jo ie~ joguiba' nifé` Fidiée` guiú~ quiá`~ jaléng` dsea` i` catíng` lajo lí`~ jialco' jíi`~ líi` e nícajméer lami` jéeng`gui.

6 Dsea` rú`naa' dsea` quiá`~ Dsea` Jmáang~, fíi`~ 'ná`~ lajalé` e júu` na e lí`~ laco' ni'uíng` guiú~ quií`na' jogui e laco' nijmée`na' laco'gui la jmoo` jnea` jogui laco'gui la jmoo` Apolos. Jo fíi`~ 'ná`~ lajo e lí`~ laco' ni'ee`na' jíi`~ laco' fé` júu` quiá`~ Fidiée`, jo lajoba' jíi`~ jaang` 'ná` cuóøng` nijmijløng`~ yaang`na' dsu` uíi`~ e sitáang`na' cóo`~ jaang` dsea` rúng`na', co' e jo 'léeb` quiá`~ i` caguisaang`gui do mi` jmoo`na' lajo. **7** Jo jíi`~ jaang` 'ná` cuóøng` lí` fo`na' e niing`gui` laco` dsea` rúng`na` caguisaang`gui. Jogui lajalé` e sea` quií`na', 'niab` Fidiée` dsea` nícacuø'r` 'ná` jalé` e jo. Jo co` lajob líi`, joba` ja` 'né` nijmijløng`~ yaang`na` e lafa` cóo`~ bì` quií`na` yaang`na` nicalí`na` lajalé` e jo.

8 Jo 'ná` jmicaang`na` e i' óó`na` e la'iéb` nísea` quií`na` e ngíng`na` quiá`~ Fidiée`, jogui i' áa`na` e nísea`b` quií`na` lajalé` e iing`na`, jogui cajo i' áa`na` e nilíng`na` dsea` 'goo` i` quiá`~ ta`~ e jíi`~ jo` 'neáng`na` jnea`~ fa` e nijmícoó`~guií` 'ná`. Jo e`gui` guiú`~ fa` dseáng`~ já`~ e nilíng`na` dsea` 'goo` i` quiá`~ ta`~, jo lajoba` jnea`~ cuóøng` lí` dsitáang`naa` cóo`~ 'ná` jee`~ e ta`~ jo. **9** Jo jnea`~ i` dsii`~ e Fidiée` nícajméer cóo`~ jnea`~, dsea` i` síng` Dsea` Jmáang` cuaiñ` quiá`r`~, e líi`naa` dsea` i` uóng`gui` i` lafa` níhuí`~ ta`~ i` 'né` nijúung`~. Co` jnea`~ níca'uíng`naa` dsea` i` tí` dsíi` ngíim` jaléng` dsea` jmigüí` jogui jaléng`~ ángeles mi` jóøiñ`~ jnea`~. **10** Jo uíi`~ e

líf'naa' dsea` quiá' Dsea` Jmáang-, joba' í dsí' dsea` jmigü' e dsea` líb' líf'naa'; jo dsu' 'ná' í áá'na' e uií' e líng'na' dsea` quiá' Dsea` Jmáang-, joba' tiing'na'. Jogui jnea'^ líf'naa' dsea` i ja` quií' jmií', jo dsu' 'ná' í áá'na' e eáam' quií'na' jmií'. Jogui eáam' góong` jóong` dsea` jnea'^, jo dsu' eáam' jmi'gó' dsea` 'ná'. ¹¹ Jogui jnea'^ latí'lana ngí'bí' e léé'naa' iihuí' e líng'naa' oo' jogui e jmijmíing'naa' jogui e ja` sea` sí'naa' e 'né'naa', jogui gab` jmáng' dsea` jnea'^, jogui cajo ja` sea` 'ná' li~ ni'ié'naa!. ¹² Jogui dseáng' eáam' jmoo'naa' ta~ cój' layaang` guóo'naa'. Jogui mí' fé' dsea` júu^ 'lí' uií' qui'naa', joba' mí'naa' Fidiée' e ni'ír' güea'^ quiá'r' quiá' i dsea` í, jogui jmoo'baa' té'naa' cój' jaléng' dsea` i jmáng' ga' jnea'^, ¹³ jogui cój' juguiú' ngí'naa' quiá' i dsea` i jmineang' jnea'^. Jogui latí' jmií' na jmáng' dsea` jmigü' jnea'^ e líf'naa' lafa' qui' quiá'-bre, jogui dseáng' e lafa' ja` ta~ líng'naa' jíi' coob' quiá'r'.

¹⁴ Jo ja` jmo'o e júu^ la quií'naa' e lí' laco' nicuøø' 'ná' fí'l', co' jmo'o e júu^ la quií'naa' e lí' laco' niliúun' 'ná', co' lafa' jój' baa líng'na' i 'neáan'n eáang'. <sup>15</sup> Jo nañí' fa' seeng' lí' guí' mil tifa' quií'naa' i e' 'ná' júu^ quiá' Dsea` Jmáang-, dsu' ja` fíing' i lafa' tiquíi'na' seeng' i caguiá' júu^ quiá' Dsea` Jmáang-, dsu'co' jíi' jneab' líin'n lafa' tiquíi'na', dsea` líng'na' dsea` quiá' Dsea` Jmáang'. Co' jneab' dsea` caguiá'a júu^ jee' jaléng' 'ná' e quiá' jial nileáng'na' jee' jalé' dsee' quií'naa!. ¹⁶ Jo co' lajob líi', joba' mí'i 'ná' jmi'ee' e jmée'ba' laco' jíi' e jmoo' jnea'.

¹⁷ Jo uiing' e lajoba' e sín'n i Timoteo fí' na i

líng' lafa' jóo'ó i 'neáan'n eáang', jogui i contøøng- sing' teá' cóo'~ júu^ quiá!- Dsea` Jmáang-. Jo íbing' i nijmicóo'~ 'nú' e nijmiguiéiñ' óo'na' jial ee- jnea~ dsu' uíi!~ e líin'n dsea` quiá!- Dsea` Jmáang- lí!~ laco'gui jíi!~ e ée- jnea~ jaléng" dsea` quiá!- Dsea` Jmáang- i neáang' lacóo' fíi' lí~ ngiin`n.

¹⁸ Jo i liing~ 'nú' nicajmijløng'^ yaang~na' dsu' uíi!~ e í' óo'na' e jo` ninii~i fa' e ni'ée^guíi 'nú' fí' na.

¹⁹ Jogui song Fíi`naa' Fidiéé` nicuó'r- jnea~ fí' lajo, joba'ngóo'baa fí' na e ni'ee~e 'nú' lajmináb- jiu jóng, jo lajoba' nimoo~o quiá!- jaléng" i dsea` i jmijløng'^ yaang~ do jie~ jíi!~ quíi'r~ jmiíi~ e nijmér- cóo'~ jalé!~ e fé'r' do osi lico' eáang' jlo!~ mo'oor- jíi!~ quiá!- e fé'bre é. <sup>20</sup> Dsucó' o' cóo'~ la'eáang' e fé' dsea` e cuø' li~ e Fidiéé` quie' nifí' quiá'r-, co' la'eáang' cóo'~ bí' 'gøng' quiá!- Fidiéé`ba' e li~ lajo. ²¹ Joba' fíi~-i 'nú': Jhang~ e iing~na' e nijmee~e quíi~na' mí~ niguié~e fí' na? ¿Su e nijíin`n 'nú' cóo'~ jalé!~ e ga` e jmoo'na', osi e nifón`n 'nú' cóo'~ juguiá!~ uíi!~ e 'neáan'n 'nú' é?

5

Jial tidsi` í' quiá!- dsea` i 'lée' cóo'~ dseamf

¹ Jo fíi~-i 'nú', dsea` rú!naa' dsea` quiá!- Dsea` Jmáang-, e nicaliseá` júu^ jee~ 'nú' e seeng` jaang` 'nú' e jéeiñ` lafa' dseamf quiá'r- i dseamf i catí` gáang` quiá!- tiquiá'r^. Jo dseáng!- eáam' 'li!~ e jo, co' jí`gui jaléng" dsea` i ja` cuíing` Dsea` Jmáang` ja` jmoo'r` lajo. <sup>2</sup> Jo dsu' 'nú' mí' 'noo'bí jmijløng'^ yaang~na', jo dsu' lí!~ lí' 'né~ e nijmeáang!~ yaang~na' fí!ib^ uíi!~ e jo. Co' i dseañu" i jmoo` e 'li!~ lajo 'né~ e ni'óøm`ba're jee~ 'nú', dsea` líng'na'

dsea` quiá`- Dsea` Jmáang`.³ Jo dsa^u! e já`- e ja` seeng` jnea~ jee~ 'ná` fí` na lajee` lana, jo dsa^u lafa' seem` baa cój<sup>o</sup>` 'ná` fí` na, joba' la'eáang` cój<sup>o</sup>` Fí`naa` Dsea` Jmáang` nicaí`- baa í` lacó` catíng` quiá`- i dsea` i jmoo` e 'li`- lajo.⁴ Joba' mi` seáang`- rúng`na` lajaléng`na`, dsea` líng`na` dsea` quiá`- Dsea` Jmáang` , lí`- e lafa' seem` baa jee~ 'ná` jogui cajo niliseem` cóøng` cój^o` 'ná` e güea`- 'gøng` quiá`- Fí`naa` Jesú. <sup>5</sup> Joba' i dseañu` i ca'ée` dsee` do 'né` nijáang`-na'r fí` jaguó` fii` i 'ling`- i sii` Satanás e lacó` nilíng` ngúu` táaiñ`. Joba' mi` nigüéeng`tu Fí`naa` Dsea` Jmáang` fí` jmigüí` la, jangám` nileáng` jmigui` quiá`r`.

⁶ Joba' fí`-guí` 'ná`!, dsea` rú`naa`!, ja` 'né` fa` e nijmijløng`-yaang`na` cuaiñ` quiá`- e jo. Dsaco` niñí`ba` lajíi`- júu` róo` e fé` lala: "Jó cój<sup>o</sup>` capí`- quieb`- nijmé` e niróo`- lají` ca` iní`.". <sup>7</sup> Jo co` lajob lí`- joba` fí`-i 'ná`!, dsea` rú`naa` dsea` quiá`- Dsea` Jmáang` , e 'né` cab` sée`na` jalé` e 'li`- e 'lé` quií`na` e lí`- lafa' quie`- e nisingíng` , jo lajoba` nilíng`na` lafa` e iní`- e lí`- cój<sup>o</sup>` ca` e ja` quiéeng` quie`- e gó` dsea` Israel mi` tí` jmíi` Pas- cua. Jo dseáng`- lafa` e iní`- dob líng` 'ná`!. Jo Dsea` Jmáang` i líng` i Jo'se` Jiuung` quiá`- Fidiée` , íbing` i cacó`- jalé` dsee` qui`-ii` mi` cajáng` 'nía'r` e cajúiñ` fí` dse` crúu` , ⁸ joba` 'né` e nijmó`naa` jmíi` Pascua e ngocáng` dsí`naa` jogui e guiá`- dsí`naa` , dsaco` e job e lí`- lafa` e iní`- e ja` quiéeng` quie`- , co` 'né` e nijmó`naa` e jmíi` jo e ja` i` dsí`naa` jalé` e 'li`- o`gui e saang` dsí`naa` , co` jalé` e 'li`- lajo lí`- lafa` e iní`- e quiéeng` quie`- e nisingíng` do.

⁹ Jo e fí` ni` ji` quié`-e e nicajmé`-e quií`na` lami`-

jéeng'gui do fíi^-i 'nú' e ja` quíng'na' jee~ jaléng` i dsea` i jmoo` ta~ 'léé' cóo`^ jalé` e l̄f dsíi` ngúu` táaiñ`. **10** Jo dsu' e júu^ jo ofa' cafíi^-i 'nú' e ni'naang` yaang`na' conguia' cóo`^ jaléng` i dsea` i jmoo` jale` e 'li`^ lajo, osi cóo`^ jaléng` i eáang` iing` e silíi`^ jalé` e sea` fí` jmigüi^, osi cóo`^ jaléng` i jmoo` ii^, osi cóo`^ jaléng` i jmiféng` jaléng` diée` i o' já`^-. Co' song iing`na' e ni'naang` yaang`na' conguia' e quiéng`na' jee~ jaléng` i dsea` lana, joba' 'né` e ni'naam` yaang`na' fí` jmigüi^ la. **11** Jo e laba' si'i^ e cafíi^-i 'nú' e dseáng`^ ja` quing`na' jee~ i dsea` i jíng`^ e líiñ` dsea` quiá`^ Dsea` Jmáang` jo dsu' jmoo`bre jalé` e 'li`^ e l̄f dsíi` ngúu` táaiñ`, osi e eáang` iiñ` e silíi'r` jalé` e sea` fí` jmigüi^, osi e jmiféiñ` jaléng` diée` i o' já`^-, osi e ngir` ta~ quié` jalé` adsee`, osi e jmoor` ta~ fí` mée`, osi e jmoor` ii^ é. Jo cóo`^ jaléng` i dsea` lana jí`gui co' quiá`^ cø`^na' í`na' ja` seáang`^ rúng`na' cóo`r^. **12-13** Jo dsu' jnea` ja` catíin^-n e ni'ii^-i í` quiá`^ jaléng` dsea` i ja` líing` dsea` quiá`^ Dsea` Jmáang`, co' Fidiée`bing` i niquidsí` í` quiá`^ lajaléng` i dsea` í. Jo dsu' 'nú', dsea` líing`na' dsea` quiá`^ Dsea` Jmáang`, 'né` ni'ii`ba' í` jee~ la'ó` rúng`na'. Joba' fíi^-i 'nú' e 'né` ni'óøm`ba' jee~ 'nú' i dsea` i ca'ée` dsee` do.

6

Dsea` quiá`^ Dsea` Jmáam`bing` i 'né` ni'í` í` jee~ la'ó` rúiñ`

1 Joba' fíi^-guíi 'nú', dsea` rú`naa' dsea` quiá`^ Dsea` Jmáang`, e mi`^ jaang` 'nú' sea` dsee` quíi`na' cóo`^ jaang`gui dsea` rúng`na' dsea` quiá`^ Dsea` Jmáang`, joba' ja` cuóøng` fa' e mií`na' dsea` i ja`

cuíng` Fidiée` e ni'ír` í` quií`na', dsaco' guiú`gui e dsea` quiá` Dsea` Jmáam`bing' i ni'í` í` quií`na'.
2 Jogui 'néb` ñí` 'ná` cajo e jaléng` dsea` quiá` Dsea` Jmáam`bing' i ni'í` í` quiá` jaléng` dsea` jmigüí` mi` nití` e í` jo; jo co' lajob nijmée`na', joba' 'né` ñí`ba' jial ni'í`na' í` cóo` jalé` e ja` 'ga' li` niing` e dsijée` jee` 'ná'. **3** Jogui 'né` ñí`ba' cajo e ji`gui jaléng` ángeles quiá` Fidiée` 'né` ni'í`naa' í` quiá'r` mi` nití` e í` jo. Jo co' lajob nilí, joba' lajang`^ júu`gui 'né` ni'í`naa' í` mi` ee`go` dsijée` lajee` see`naa' fi` jmigüí` la. **4** Joba' song i líng` lajee` la'ó` 'ná', dsea` líng`na' dsea` quiá` Dsea` Jmáang`, jmoo`na' ta` jíing`, joba' fí`i 'ná` e ja` dseeng` e nigüilíng`na'fi` quini`dseata` i ja` cuíng` Fidiée` e laco' ni'ír` í` quií`na', co' jaléng` i dsea` í` ja` catíng` e quiíñ` jee` la'ó` 'ná'. **5** Jo uiing` e fí`i 'ná` lana e lí` lacó` nicá`na' fi`i`, co' lí` dsii` e dseáng` seem` jaang` dsea` i lajang`^ quií` jmií` ni'í` í` jee` la'ó` 'ná', dsea` líng`na' dsea` quiá` Dsea` Jmáang`. **6** Jo dsu' o`jíi`licó`jmoo`na' ta` jíing` lajee` la'ó` 'ná', dsea` líng`na' dsea` quiá` Dsea` Jmáang`, co' ji`gui güilíng`na'fi` quini`dseata` i ja` cuíng` Fidiée` e laco' ni'ír` í` quií`na' cuaiñ` quiá` e ta` jíing` do.

7 Jo cóo` jíi` e ta` jíing` e jmoo`na' do, cóo` jíi` e jobi eáam` ni'lée` quií`na', dsaco' guiú`gui e nijmée`na' té`ba' cóo` jalé` e ga` e dsingíng`na', jogui guiú`gui cajo e nijmée`ba' té`na' mi` jmoo` dsea` rúng`na' ii` quií`na'. **8** Jo dsu' 'ná` lí` ríqui` jmoo`na', co' lajee` la'ó` yaang`na', dsea` líng`na' dsea` quiá` Dsea` Jmáang`, jmoo`na' ga` quiá` rúng`na' jogui ji`gui jmoo`na' ii` quiá` rúng`na'

cajo.

⁹ Jo 'nú' 'né' ñí'ba' e jaléng' dsea` i 'lée' ja` qui'- jmiñ' fa' e nicá` Fidiée` nif' quiá'r-. Jo uí'~ e lajöb lí', joba' fí'~ i 'nú' e ja` güijmigóøng` dsea` 'nú', co' jaléng' dsea` i jmoo` jalé' e 'lí'~ lala ja` qui'- jmiñ' fa' e nicá` Fidiée` nif' quiá'r-; fa' jaléng' dsea` i jmoo` jalé' e 'lí'~ e lí' dsí' ngúu' táaiñ', jogui jaléng' i jmiféng' jaléng' diée~ i o' já', jogui jaléng' i güiing' cóo'~ dsea` jiéng' mi~ ning' e cacung'~ guór', jogui jaléng' dseañ' i tí' dsí' jmang' yaang' lafa' dseam', jogui jaléng' dseañ' i tí' dsí' güiing' cóo'~ jaléng' dseañ', <sup>10</sup> jogui jaléng' i jmoo` ii', jogui jaléng' i eáang' iing' silí'~ jalé' e sea` fí' jmigü', jogui jaléng' i jmoo` ta~ í' méé', jogui jaléng' i jmoo` ta~ quié' júu' e o' já', jogui jaléng' i jmi'í'~ e sea` quiá'~ dsea` rúiñ' la'eáang' e jmiøøng`neiñ'. Jo jaléng' i dsea` la'í' ja` qui'- jmiñ' fa' e Fidiée` nicá` nif' quiá'r-.

¹¹ Jo jalé' e 'lí'~ lanab lami~ jmoo` i líing' 'nú' lami~ jeeng'gui, jo dsu' lana nica'íim' Fidiée` jalé' dsee` qui'-na' jogui nicajméer' e dseáng'~ jíi'~ dsea` quiá'-bre nilíing'na'. Jogui la'eáang' cóo'~ Fí'naa' Dsea` Jmáang' jogui cóo'~ Jmiguí quiá'- Fidiée` 'nú' nilíing'na' lana dsea` i ja` dsee` røøng' fí' quini` Fidiée`.

'Né' jmi'gób' dsea` Fidiée` cóo'~ ngúu' táaiñ'

¹² Jo fí'~ guí' 'nú' e júu' la e seem` dsea` i fé'~ lala: "Cuøøm` lí' jmé' e lí'~ doñí' ee` e iin~n." Jo e jáb'~ e jo, lifa' ja` lají' iing' ta~ quiá'r-. Jo e jáb'~ e cuøøm` lí' jmé'naa' lí'~ doñí' ee` ii'~naa' jmé'naa', lifa' ja` 'né' cuøø'~ fí' yee~naa' e niquiá'~ ta~ jneaa~aa' jalé' e lí' dsí' ngúu' táang'naa' do. ¹³ Jogui fé'bí dsea` e

júu^ la cajo: "Jo jalé^ e quiee^naa' dsitoo^~ fi' dsíi^ tú^naa', jogui e tú^naa' do íing^ ta~ quiá^~ e guing^ jalé^ e quiee^naa' do." Jo e jáb^~ e júu^ jo, lifa^ Fidiée^ tóqb^ jmíi^~ mi^~ ni^íiñ^~ laji^~ tú^~ e jo. Jogui ja^ cajmée^ Fidiée^ ngúu^ táang^ dsea^ e lico^~ íing^ ta~ e njimé^~ dsea^ jalé^ e ja^ dseeng^, dsuco^~ jalé^ ngúu^ táang^ dsea^ íing^ ta~ e njimé^~ dsea^ laji^~ e iing^ Fí^naa' Dsea^ Jmáang^, jogui la'eáang^ cój^~ Fí^naa' Dsea^ Jmáam^ bing^ cuóøng^ jmé^naa' lajo. ¹⁴ Jogui lí^~ laco^~ cajmijí^~ Fidiée^ i^ Fí^naa' Dsea^ Jmáang^ do la'eáang^ cój^~ güea^~ gøng^~ quiá'r^~ mi^~ cang^~ e cajúiñ^~, joba^ lajob cajo njimér^~ cój^~ jneaa^~aa' mi^~ nití^~ i^~ lajo.

¹⁵ Jogui 'né^~ níb^~ 'ná^~ cajo e jaléng^~ 'ná^~, dsea^ líng^na^~ dsea^ quiá^~ Dsea^ Jmáang^, líng^na^~ lafa^ jaam^~ dsea^ cój^~ dsea^ do. Jo co^~ lajob lí^~, joba^ dseáng^~ ja^ dseeng^ e jaang^~ dsea^ nigüiñ^~ cój^~ jaang^~ dseam^~ i^ jmoo^~ ta~ 'níng^~ 'ñaia'. ¹⁶ Jogui 'né^~ níb^~ 'ná^~ cajo e mi^~ jaang^~ dseaññ^~ güiññ^~ cój^~ jaang^~ dseam^~ i^ jmoo^~ ta~ 'níng^~ 'ñaia', joba^ lafa^ jaam^~ dsea^ uíiñ^~ lajee^~ laji^~ gáin^~ do. Dsuc^~ lalab fé^~ fi^~ ni^~ ji^~ quiá^~ Fidiée^: "Jo mi^~ güiñng^~ dseaññ^~ cój^~ dseam^~, uíiñ^~ lafa^ jaam^bre." ¹⁷ Jo dsu^~ mi^~ uíng^~ dsea^ dsea^ quiá^~ Dsea^ Jmáang^, joba^ jaam^~ dsea^ uíiñ^~ cój^~ dsea^ do la'eáang^~ cój^~ Jmiguí^~ quiá^~ Fidiée^.

¹⁸ Joba^ fíi^~ i^ 'ná^~, dsea^ rú^naa^, cuíng^~na^~ jalé^~ e 'li^~ lajo e lí^~ dsíi^~ ngúu^~ táang^~ dsea^~. Dsuc^~ lí^~ doñí^~ ee^~ dsee^~ e jié^~ e ée^~ dsea^~ ja^~ 'léé^~ e jo quiá^~ ngúu^~ táaiñ^~, jo dsu^~ i^ dsea^~ i^ jmoo^~ e 'li^~ lajo, joba^ 'léé^bre cój^~ ngúu^~ táaiñ^~. ¹⁹ Jogui 'né^~ níb^~ 'ná^~ cajo e ngúu^~ táang^na^~ lí^~ lafa^~ guá^~ quiá^~ Jmiguí^~

quiá'-' Fidiée` e nicacuø'r' 'ná!', jogui e Jmiguí` doba' seeng` cøøng` cøo!~ 'ná'. Jo co' lajøb líi', joba' jo' líi' quií`-na' yaang`na' e ngúu' táang`na' do, <sup>20</sup> co' Fidiée`bing' i nicaløng` 'ná' cøo!~ cøo` 'móo!~ e ñíi' eáang'. Jo uíi!~ e lajøb líi', joba' contøøm` 'né-' e njimí'goo`na' Fidiée` cøo!~ jalé` e jmoo`na' fíi' ngúu' táang`na'.

7

Jalé`e 'né- jmiti` dsea` mi` cúiñ` guóor`

¹ Jogui lana niquíi!~ i júu` quií`-na' lajíi!~ e cajmingíi!~na' jnea` ie` lami` jéeng`gui do e fíi' ni` jí` quií`-na' do. Jo jnea` lalab fíi!~i 'ná' e guiú`-gui quiá'-' dseañu` e ja` nigüíñi`- dseamf; ² jo dsu' uíi!~ e ja` téeng` dsea` yaaiñ` e iiñ` güíñi` cøo!~ dsea` i o' quiá'r`-, joba' lajaang` lajaang` dseañu` 'né-' seeng` dseamf quiá'r`-, jogui lajaang` lajaang` dseamf 'né-' seeng` dseañu` quiá'r` cajo. ³ Jo i dseañu` do 'né-' njimiti`bre lajíi!~ e catíiñ` cøo!~ i dseamf quiá'r` do; jogui lajobi i dseamf quiá'r` do cajo 'né-' njimiti`bre lajíi!~ e catíiñ` cøo!~ i dseañu` quiá'r` do. <sup>4</sup> Co' i dseamf quiá'-' i dseañu` do jo` seeng`guir fa' e quiú`guir ta` 'ñia'r' cøo!~ ngúu' táaiñ`, co' quiá'-' dseañu` quiá'-'bre nilíi'. Jogui lajobi cajo i dseañu` quiá'r` do, jo` seeng`guir fa' e quiú`guir ta` 'ñia'r' cøo!~ ngúu' táaiñ`, co' quiá'-' dseamf quiá'-'bre nilíi'. <sup>5</sup> Jo co' lajøb líi', joba' fíi!~i 'ná' e ja` sée!~na' 'leáang` e nigüíng`na' coliing` cøo!~ i dsea` i nicacúung`na' guóo`na' cøo!~. Jo dsu' cuøøm` cajo e ni'naang` teá` yaang`na' quiá'-' rúng`na' e ja` nigüíng`na' coliing` e laco' njimiféng`na' Fidiée`, lifa' røøb`

'né⁻ siing[~]na' e nijmée[^]na' lajo. Jo mi[~] ning[^] jo, 'nél⁻ e nigüíng^{tu'} coliing[~], jo lajoba' ja` dseáang^{l~} quíi⁻na' e nijmigóong['] fii⁻ i[']ling[~] i[']sii['] Satanás 'ná["] e laco' nijiúng[']na' fí['] ni[~] dsee⁻.

⁶ Jo lajalé^r e fii⁻ i['] 'ná["] na lf^{l~} júu[^] tii^m baa jo o['] dseáang^{l~} fa' lana fé['] fí['] ni[~] jí['] quiá['] Fidiée^v e 'né⁻ nijmiti[~] dsea[']. ⁷ Jo dsu['] jnea[~] iin[~]n e lajalém["] dsea['] ja` nicuíñ<sup>"</sup> guóor<sup>'</sup> lf<sup>l~</sup> laco'gui la líng<sup>~</sup> jnea<sup>~</sup>; jo dsu<sup>'</sup> ja` lajii⁻naa' cang^{úng}naa' røø['] quiá['] Fidiée^v, co['] jmaquíim['] cang^{úng}naa' quiá['] dsea['] do lajaang['] lajaang[']naa['].

⁸ Joguiⁱ lana fii⁻ i['] 'ná["], dsea['] i['] ja` mí<sup>'</sup> cacung<sup>'</sup> guó<sup>'</sup>, coo<sup>'</sup>gui jaléng<sup>"</sup> dseamf<sup>^</sup> i<sup>'</sup> 'nfi<sup>-</sup>, e guiá<sup>'</sup>gui e ja` nicúng[']na['] guóo[']na['] lf^{l~} laco'gui la líng[~] jnea[~].

⁹ Joguiⁱ dsu['] song ja` té[']na['] e iing[~]na['] güíng[']na['] coo['] dseañu["] osi dseamf[^] é, joba['] 'né⁻ cuum[']ba['] guóo[']na['] jóng, co['] guiá[']gui quií⁻na['] e nijmée[^]na['] lajo e laco'gui e ngi[']na['] suung[']na['] e iing[~]na['] e nigüíng[']na['] coo['] dsea['].

¹⁰ Joguiⁱ lana lalab fii⁻ i['] 'ná["], dsea['] i['] nisicúng^{l~} guó['], jo dsu['] o['] coo['] júu[^] quié⁻e 'ñiá[']a e fii⁻ i['] 'ná["] la, dsu[']co['] Fí[']naa['] Dsea['] Jmáam[']bing['] i['] quiu["] ta[~] e júu[^] e fé['] lala: "Ja` cuóøng['] e jaang['] dseamf[^] nitiúuiñ["] dseañu["] quiá'r⁻". ¹¹ Joguiⁱ dsu['] song i['] dseamf[^] do dseáang^{l~} catiúum[']bre dseañu["] quiá'r⁻, joba['] 'né⁻ nijér⁻ e ja` nicúm<sup>'</sup>guóor<sup>'</sup> coo<sup>'</sup> dseañu<sup>"</sup> i<sup>'</sup>jiéng<sup>"</sup> osi e nisíng<sup>'</sup>tur røø<sup>'</sup> é coo<sup>'</sup> i<sup>'</sup> dseañu<sup>"</sup> quiá'r<sup>-</sup> i<sup>'</sup>catiúuiñ<sup>"</sup> do. Jogui<sup>i</sup> lajob cajo, ja` cuóøng['] e jaang['] dseañu["] nitiúuiñ["] dseamf[^] quiá'r⁻.

¹² Jo lana nifii[^]gui['] 'ná["] e júu[^] la lajii['] e i['] dsii⁻ 'ñiá[']a jo o['] júu[^] e siná[']quiá['] Fí[']naa['] Dsea['] Jmáang['], e song jaang['] dseañu["] i['] líng[~] dsea['] quiá[']

Dsea` Jmáang` seeng` dseam̄̄ quiá'r` i ja` líng` lajo, jo dsu' song i dseam̄̄ do iáam` dsíir` e seeiñ` cøøng` cõo`~ i dseañu" quiá'r` do, joba' ja` cuøøng` fa' e i dseañu" i líng` dsea` quiá`- Dsea` Jmáang` do nitiúuiñ` i dseam̄̄ quiá'r` do. <sup>13</sup> Jogui song jaang` dseam̄̄ i líng` dsea` quiá`- Dsea` Jmáang` sicúng`^ guór` cõo`~ jaang` dseañu" i ja` líng` lajo, jo dsu' iáam` dsíñu" do e seeiñ` cõo`~ i dseam̄̄ do, joba' ja` cuøøng` e i dseam̄̄ do nitiúuiñ` i dseañu" do. <sup>14</sup> Co' i dseañu" i ja` líng` dsea` quiá`- Dsea` Jmáang` ligüeam`^bre fí` quini` Fidiée` la'eáang` e sicúng`^ guór` cõo`~ jaang` dseam̄̄ i líng` dsea` quiá`- Dsea` Jmáang` . Jogui lajob lí` cajo, song jaang` dseam̄̄ i ja` líng` dsea` quiá`- Dsea` Jmáang` sicúng`^ guór` cõo`~ jaang` dseañu" i líng` dsea` quiá`- Dsea` Jmáang` , joba' ligüeam`^bre fí` quini` Fidiée` . Jo song lajob lí` , joba' i jiuung` quiá'r` i seeng` do ligüeam`^bre fí` quini` Fidiée` . Jo dsu' song ja` lí` lajo, joba' i jiuung` quiá'r` i seeng` do, 'lim`^bre fí` quini` Fidiée` . <sup>15</sup> Jogui song i dseañu" osi i dseam̄̄ i ja` líng` dsea` quiá`- Dsea` Jmáang` dseáng`^ jmóor` laguidseaang` e nitiúung` rúiñ` , joba' güijmée`bre lajo. Jo mi` dsijée` lajo, joba' i dseañu" osi i dseam̄̄ i líng` dsea` quiá`- Dsea` Jmáang` do ja` 'né` e jnín` i dsea` i iing` güi`íí` do, dsuco' Fidiée` nicató'r` jneaa~aa!, dsea` lí`naa` dsea` quiá'r` , e laco' nilisee`naa` juguiá` júu` røø` . <sup>16</sup> Dsuco' ja` ñí`^ 'nñ` , dseam̄̄ i líng` dsea` quiá`- Dsea` Jmáang` , su nilí` e ni'uíng` i dseañu" quií`- do dsea` quiá`- Dsea` Jmáang` . Jogui lajobi cajo, ja` ñí`^ 'nñ` , dseañu" i líng` dsea` quiá`- Dsea` Jmáang` , su nilí` e ni'uíng` i dseam̄̄ quií`- do dsea` quiá`-

Dsea` Jmáang⁻.

17 Joba' fíi⁻i 'ná["] e 'né⁻ niliseeng`na' jíi<sup>~</sup> laco<sup>o</sup> e cangiíng`na' quiá⁻ Fidiée[~], jogui lí[~] laco^ogui la líng`na' mí<sup>-</sup> cató<sup>-</sup> Fidiée<sup>~</sup> 'ná<sup>"</sup> e ni'uíng<sup>-</sup>na' dsea` quiá'r⁻. Jo lanab jíi[~] líí júu[~] e quiá⁻ta~ quiá⁻lajaléng⁻ dsea` quiá<sup>-</sup> Dsea` Jmáang⁻. **18** Jogui song Fidiée[~] nicató'r⁻ jaang[~] dsea` i nicató<sup>-</sup> li<sup>~</sup> fí ngúu<sup>'</sup> táang<sup>~</sup> lí<sup>~</sup> laco<sup>o</sup> qui<sup>-</sup> tííng<sup>~</sup> dsea` Israel, joba' lajobj 'ná⁻ niteáiñ⁻ fí jmigüí la; jogui song Fidiée[~] nicató'r⁻ jaang[~] dsea` i ja[~] mí⁻ cató⁻ li[~] fí ngúu['] táang[~], joba' ja[~] 'ná⁻ fa[~] e njimitir⁻ lajíi[~] e jo. **19** Co^o ja[~] e líí['] song tóo[~] li[~] fí ngúu['] táang[~] dsea` osi ja<sup>~</sup> líí lajo é, co<sup>o</sup> e laba<sup>~</sup> e niing<sup>-</sup>gui eáang<sup>~</sup> e 'ná<sup>-</sup> njimiti<sup>-</sup> dsea` jalé⁻ júu[~] quiá⁻ ta~ quiá⁻ Fidiée[~]. **20** Joba' 'ná⁻ jé⁻ dsea` jíi<sup>~</sup> laco<sup>o</sup> lííñ<sup>'</sup> ie<sup>~</sup> mí<sup>-</sup> cató<sup>-</sup> Fidiée<sup>~</sup> ír<sup>'</sup> e nilíiñ<sup>'</sup> dsea` quiá⁻ dsea` do. **21** Jo song dsea` si'nííng[~] i jmoo[~] ta~ quiá⁻ dsea` lííng<sup>~</sup> 'ná<sup>~</sup> ie<sup>~</sup> mí<sup>-</sup> cató<sup>-</sup> Fidiée<sup>~</sup> 'ná<sup>~</sup> e ca'uíin<sup>~</sup> dsea` quiá'r⁻, jo dsu^o ja[~] jmoo[~] fíí[~] e líín['] lajo. Jo dsu^o song sea`bi fí quíi<sup>-</sup> e ni'náang<sup>-</sup> uø<sup>-</sup> e líín<sup>'</sup> lajo, joba' jmi'o<sup>-</sup> jóng. **22** Dsaco<sup>o</sup> i dsea` i lííng[~] dsea` si'nííng<sup>~</sup> i jmoo<sup>~</sup> ta~ quiá<sup>-</sup> dsea` ie[~] lami⁻ cató⁻ Dsea` Jmáang<sup>-</sup> ír<sup>'</sup> e ca'uíin<sup>-</sup> do dsea` quiá'r⁻, joba' lana nilíiñ['] do jaang[~] dsea` i nisilaang<sup>~</sup> i njmóo<sup>~</sup> lajíi<sup>~</sup> e iing<sup>~</sup> Dsea` Jmáang⁻; jogui lajob líí['] cajo cóo⁻ i dsea` i silaang<sup>~</sup> ie<sup>~</sup> lami<sup>-</sup> cató<sup>-</sup> Dsea` Jmáang⁻ ír['], co^o lana nilíiñ['] lafa[~] dsea` si'nííng<sup>~</sup> i jmoo<sup>~</sup> lajíi<sup>~</sup> e iing<sup>~</sup> Dsea` Jmáang⁻. **23** Jo co^o lana Dsea` Jmáam<sup>-</sup>bing<sup>~</sup> nicalóng<sup>-</sup> 'ná<sup>"</sup> cóo<sup>-</sup> cóo<sup>-</sup> 'móo<sup>-</sup> e ñíí<sup>'</sup>, joba' lana jo<sup>~</sup> cuó<sup>-</sup> fí yaang<sup>-</sup>na<sup>~</sup> fa<sup>~</sup> e njimeáng<sup>-</sup>tú dsea` 'ná["] lafa[~] dsea` si'nííng<sup>~</sup>. **24** Joba' fíi<sup>-</sup>i 'ná<sup>"</sup>, dsea` rú["]naa[~] dsea` quiá<sup>-</sup> Dsea` Jmáang⁻, e lajaang[~] lajaam[~] 'ná["] 'ná⁻ niliseeng`na[~] fí quini[']

Fidiée~ lí^ jíi^~ laco' la líing'na' ie~ lami~ cató'~ dsea` do 'ná' e calíng~na' dsea` quiá'r~.

²⁵ Jogui lana nifíi~ i 'ná' cuaiñ~ quiá'~ jaléng~ dsea` i ja` mí' cacung~ guoo~, jo nifá'^a e júu^ la jíi^ laco' í dsii~ 'niá'baa, jo o' laco' ta~ quiñ~ Dsea` Jmáang~. Co' dsea` do nicató'r~ jnea~ e ni'uíin~n dsea` quiá'r~ uíi~ e fi^ líiñ~ jnea~, jo lajoba' cuóøng~ e lí^ jmita~ óo'na' júu^ quié~e. ²⁶ Jo uíi~ e eáam' nihuíng~ see~naa' jmií~ na, joba' jnea~ í dsii~ e guiú~gui quiá'~ jaléng~ dseañu~, e nijér~ jíi^~ laco' líiñ~. ²⁷ Joba' fíi~ i jaléng~ 'ná', dseañu~, e song niseeng~ dseamí~ quií~na', joba' ja` tiúung'na're; jogui song ja` mí' seeiñ~, joba' ja` mí' 'náng~dur lajminá~. <sup>28</sup> Jo ja` dsee~ ee~na' song nicúung~na' guóo'na'; jogui lajob cajo ja` ee` dsee~ ée` jaang~ simí~ song nicúiñ~ guóor~. Jo dsu' jaléng~ dsea` i cúng~ guoo~, huúim'jiú nidsijée' quiá'r~, jogui jnea~ ja` iin~n e nidsingíiñ~ lajo.

²⁹ Dsea` rú~naa' dsea` quiá'~ Dsea` Jmáang~, lajíi^~ e laba' iin~n e fíi~i 'ná', dsaco' jo` huóø~ e róo'gui jmigüü~. Joba' jaléng~ dsea` i nisicúng~ guoo` 'né~ seeiñ~ e lafa' ja` líiñ~ lajo; <sup>30</sup> jogui jaléng~ dsea` i seeng~ fi^í^ lí^~ lí^ 'né~ seeiñ~ e lafa' teáaiñ~ jmií~; jogui jaléng~ dsea` i lafa' teáang~ jmií~ 'né~ e jmeáng~ yaaiñ~ e lafa' seeiñ~fi^í~; jogui jaléng~ dsea` i jmoo` ta~ láá` lí^~ doñí~ ee~, joba' 'né~ seeiñ~ e lafa' o' quiá'~bre e jo; ³¹ jogui jaléng~ dsea` i jmoo` ta~ jmi'óo'~ jalé~e sea` fí^ jmigüü~ la 'né~ niliseeiñ~ e lafa' ja` jmi'óo'~bre e jo. Dsaco' e fí^ jmigüü~ e lí~ see~naa' jmií~ na, tóob' jmií~ ni'íng~.

³² Jo jnea~ iin~n e ja` ningíing~na' jalé~ fí^í^ dsí~ e sea` fí^ jmigüü~ la. Jo i dseañu~ i ja` mí' cacung~

guó', eáang'gui guiing~ dsíir' e jmóor` jalé" e iing~ Dsea` Jmáang` jogui jial e njimi'iáaiñ` dsíi' dsea` do.

³³ Jo dsu' i dseañu" i nisicúng" guó', eáang'gui guiing~ dsíir' cōo" jalé" e dsijéé' fí jmigüí' jogui jial e njimi'iáaiñ` dsíi' dseamf quiá'r". <sup>34</sup> Joba' jmaquím' guiing~ dsíir' e~ njimér` laca'íng" ca'iíñ". Jo i dseamf i ja` mí' sicúng" guó' cōo" gui i dseáng" ja` cacúng" guó', eáang'gui guiing~ dsíir' e jmóor` lajíi" e iing~ Dsea` Jmáang` jogui e éer` guiú" fí quini` dsea` do cōo" jalé" e jmóor` jogui cōo" jalé" e i` dsíir'. Jo dsu' i dseamf i nisicúng" guó', eáang'gui guiing~ dsíir' cōo" jalé" e dsijéé' fí jmigüí' jogui jial e njimi'iáaiñ` dsíi' dseañu" quiá'r".

³⁵ Jo fíi" i'nú" e júu" na o' e laco' nijníng" quií" na', co' jnea~ fá" a e lf' laco' ni'luiing" guiú" quií" na' jogui e laco' niliseeng`na' e ee" na' røø` e jmoo`na' e ngocáng' óo'na' lajíi" e ta~ e nicang'íng`na' quiá" Dsea` Jmáang". <sup>36</sup> Jo song jaang` dseañu" i dsíir' e dseáng" ni'néb" e nicuíñ" guóor` cōo" i dseamf i síng` cōo'r" do, dsuco' tí lf' ningáng" i quiá" i dseamf do e nicuíñ" guóor`, jogui song i` dsíir' e joba' dseáng" la guíing`gui 'né', joba' güijmée'bre lajíi" e lfiñ" e guiú"gui do, jo güicúm'bre guóor`, dsuco' ja` e dsee" e jo. <sup>37</sup> Jo dsu' i dseañu" i coo` nica'f dsíi' jogui ja` lf' dsíir' jalé" e iing~ ngúu' táaiñ`, jogui dseáng" nita~ dsíir' e dseáng" ja` nicuíñ" guóor`, co' lajob dseáng" iiñ~ njimér", joba' guiá" njimér" song cajmée' lajo. ³⁸ Jo i dseañu" i nicúng" guó' cōo" i simí" i ninéé' júu" quiá'r" cōo" do, joba' coo` e guiá" jmóor'; jo dsu' i dseañu" i ja` nicúng" guoo', coo` e guiá"gui jmóor`. ³⁹ Jogui jaléng" dseamf i nisicúng" guó', dseáng" la guíim'

'né⁻ e ja` nitiúuiñ⁻ dseañ^u" quiá'r⁻ lajee[~] e seeng[~] í; jo song cajúm⁻ bi[~] i[~] dseañ^u" quiá'r⁻ do, joba['] cuóøom['] nicúng["]tur guóor['] calé["] catú⁻ cój^o['] dseañ^u" i[~] jiéng["], lifa['] i[~] dseañ^u" í 'né⁻ e líhiñ['] dsea['] quiá['] Dsea['] Jmáam⁻. ⁴⁰ Jo dsu['] jnea[~]gui[~] i[~] dsii⁻ e nili'iáang[']gui[~] dsíi['] i[~] dseam[~] do fing song ja['] nicúng["]tur guóor[']. Jo jalé["] e júu[^] na lí[^] júu[^] tiim[~] baa. Jo jnea[~] i[~] dsii⁻ e seem['] Jmiguí['] quiá['] Fidiée['] cøøng['] cój^o['] jnea[~] cajo.

8

Jalé["]jmiñi[~] e cuø['] dsea['] diée[~] i[~] o['] já[']

¹ Jogui lana nifíi[~] i[~] 'ná["] cuaiñ[~] quiá['] jalé["] jmiñi[~] e líí['] feá['] e cuø['] dsea['] jaléng["] diée[~] i[~] o['] já[']. Jo e jáb['] laco[']gui[~] fé["] dsea['] e lajíi[~]baa['] nine[~]naa['] cuaiñ[~] quiá['] jalé["] e jo; jo dsu['] cój^o['] e nine[~]naa['] do jmoo['] e i[~] dsíi[~]naa['] e nilíi[~]naa['] dsea['] niing⁻, jo dsu['] e jmi*'*neáang['] rú["]naa['] e joba['] eáang[']gui[~] iing[~] ta[~] e nidsicuáang['] quí["]ii['] cój^o['] júu[^] quiá['] Dsea['] Jmáang⁻.

² Jogui song jaang['] dsea['] i[~] dsíir['] e liing[~]go nitíiñ['], jo dsu['] o['] já['] e jo, co['] mi['] 'noo[']bi['] 'né⁻ liñir['] e laco['] nilitíiñ[']laco['] si[']i[~]. ³ Jo dsu['] i[~] dsea['] i[~] 'neáang['] Fidiée['], joba['] Fidiée['] nicuíim[']bre i[~] dsea['] í.

⁴ Jogui lana nifíi[~] i[~] 'ná["] cuaiñ[~] quiá['] jalé["] jmiñi[~] e cój^o[']na['] e líí['] feá['] e cuø[']na['] jaléng["] diée[~] i[~] o['] já[']; jo guiáb['] nine[~]naa['] e jaléng["] i[~] diée[~] laí[~] ja['] e ta[~] íiñ[~]jíi[~]co['] fí[']jmigüí['], dsu[']co['] dseáang["] jaam['] Fidiée['] i[~] dseáang["] já['] i[~] seeng[']. ⁵ Jo nañí['] fa['] i[~] liing[~] dsea['] jmigüí['] i[~] dsíir['] e seeng['] jaléng["] diée[~] fí['] yú[^] jmigüí['] jogui fí['] ni[~] guóo["] uó⁻, jo co['] lajob['] i[~] dsíir['], joba['] i[~] fíim['] lafa['] diée[~] quiá'r⁻ seeng['] jogui lafa['] fir[~].

⁶ Jo dsu['] jaléng["] jneaa[~]aa['], dsea['] líí[']naa['] dsea['] quiá['] Dsea['] Jmáang⁻, guiáb['] nine[~]naa['] e jaam['] Fidiée['] i[~]

seeng', jogui íb' jláiing' Tiquiá'^ jaléng" dsea` jmigüí', jogui jneaa~aa' see~naa' e laco' nijmó^naa' lajíi'^ e iiñ~. Jogui cajo jaam' Fíi^naa' seeng', jo íb` Dsea` Jmáang"; jo la'eáang' íb` e sea` lajalé" e sea` fí la'úng" fí jmigüí', jogui la'eáang' íb` cajo e see~naa' fí jmigüí' la.

⁷ Jo dsu' ja` lajiing' dsea` ñir' e júu^ na. Dsaco' jdsea` jlamí~ qui'^ tíing' e jmiféiñ' jaléng" diée~ jo' já'^, mi' 'noo'bí gø'r' jalé" e jmiñi~ e líi' feá'^ e í dsíir' e nicacuør' jaléng" diée~ quiá'r". Jo lajee` e gø'r' e jo, líiñ' e jmi'llim'^ yaaiñ~ cío'^ jdiée~ jo' já'^ do, co' ja` cío` e í dsíir'. ⁸ Jo dsu' ja` ee` jmingíí Fidiée` ee` jalé" e quiee`naa' e laco' ni'íñ' jneaa~aa' fí quinir', dsaco' jo` nilíi~ guíí' dsea` jguiúng"gui dsu' uíi'^ e quiee`naa' e jo, jogui o'gui nilíi~naa' dsea` jga`gui dsu' uíi'^ e ja` quiee`naa' e jo.

⁹ Jo dsu' jie~ mí' jmeáang'^na' ta~ e fí sea` quií~na' do e laco' nijméé^na' e níténg" fí ni~ dsee~ jaléng" jdsea` rúng^na' jja` mí' 'goo` teáang` teá` cío'^ júu^ quiá'^ Dsea` Jmáang". <sup>10</sup> Jo song jliing~ 'ná', dsea` niñí^na' guiá~ cuaiñ~ quiá'^ e júu^ jo, jo nigüiliing~na' nigüiquié"na' fí lí~ jmiféng" dsea` jaléng" diée~, jo lajee` jo jaang` dsea` rúng^na' jja` 'goo` sing` teá` cío'^ júu^ quiá'^ Dsea` Jmáang` cangáiñ~ 'ná' e jmoo`na' lajo, joba' dseáam~ e jdsea` jnijmér~ lajo cajo e iiñ~ nidó'r' jalé" e nicacuør' dsea` diée~ jo' já'^. <sup>11</sup> Jo caquié`ba' e jo uíi'^ e niñí^na', jo dsu' mí' cajmee~na' lajo, joba' jmoo`na' e nicá~ fí ga` jdsea` rúng^na' jja` mí' 'goo` sing` teá` cío'^ júu^ quiá'^ Dsea` Jmáang` do. Jo uíi'^ jdsea` íb` cajo e cajúng` Dsea` Jmáang` fí dse` crúu^. <sup>12</sup> Jo mí` jmoo`na' e tú~ ni'í~ dsíí' jdsea` rúng^na' jja`

mí' 'goo` sing' teá` cóo'~ júu^ quiá'~ Dsea` Jmáang~, joba' dseeb~ ee~ 'ná' cajo fí' quini~ Dsea` Jmáang~.
13 Jo uíi~ e lajob líi', joba' song cóo'~ jalé~ e gó'~ do nijmee~e e niténg~ dsea` rún~n fí' ni~ dsee~, joba' guiú~gui quié~e e jo` nidóó~guíi e jmiñi~ jo, jo lajoba' ja` dseáang~ e nijmee~e e niténg~ dsea` rún~n fí' ni~ dsee~.

9

Lajíi~ e catíing~ i dsea` apóo^ i síng` Dsea` Jmáang~ cuaiñ~ quiá'r~

1 Jo fíi~i 'ná', dsea` rú~naa', e ja` 'né~ guiée~ e júu^ lajíi~ e jmoo`o, co' dseáng~ líim`baa jaang` dsea` i síng` Dsea` Jmáang~ cuaiñ~ quiá'r~. Co' dseáng~ nicamám~baa Fíi~naa' Jesús jogui cajo, lajee~ e nicajmé~e ta~ jee~ 'ná' e nicangúin~n quiá'~ Dsea` Jmáang~, joba'~nú~nica'uíng~na' dsea`quiá'~ dsea` do. 2 Jo jangám~ seeng` dsea` i ja` jmicuíng` jnea~ e líin~n jaang` dsea` i síng` Dsea` Jmáang~ cuaiñ~ quiá'r~, jo dsu' nijmicuíng~na' jnea~ e líin~n jaang` dsea` la'i. Jo cuó~ li~ e dseáng~ lajob líin~n uíi~ e la'eáang` jnea~ba' e nica'uíng~ 'ná' dsea` quiá'~ Dsea` Jmáang~.

3 Jo jíi~ lalab líi' júu^ e quiíi~i quiá'~ jaléng~ i dsea` i éeng` jnea~ cuaiñ~ quiá'~ jalé~ e jo. 4 Jo jnea~ dseáng~ catíi~baa' e ni'íing~naa' jalé~ e ni'né~ niquiee~naa' cuaiñ~ quiá'~ jalé~ ta~ jmoo~naa'. 5 Jogui seab` fí' qui~naa' cajo e niliseeng` dseamí~ qui~naa' i líing` dsea` quiá'~ Dsea` Jmáang~ i jeeng~naa' lacaang` fí' li~ ngí~naa' líi^ laco'gui la jmoo` i dsea` cagviaang` i síng` Dsea` Jmáang~ cuaiñ~ quiá'r~ jogui laco' la jmoo` jaléng~ dsea`

ngáang'~ cóo'~ Dsea` Jmáang~ cóo'~gui Tá^ Simón.
 6 Jogui ¿su í' óo' 'ná' e jíi'~ Bernabé cóo'~gui
 jnea~bing' i dseáng'~ 'né~ nijmé~ ta~ e laco' sea`
 jalé~ e 'né~naa'? 7 Dsaco' jíi'~ jaang`'lée~ quíír' jalé~
 e 'nér~ lajee~ e jmóor` e ta~jo. Jogui jíi'~ jaang`dsea`
 i jni' mif'~ huíing` jíi'~ fa' ja` cu'r` e jo. Jogui cajo
 jíi'~ jaang` dsea` i jmoo` ta~ ní~ jo'se~ fa' ja` fí'r` fí'
 quiá~ i jíi'~ fí. 8 Jo jie~ mif'~ í' óo'na' e fíi~ i 'ná' jalé~
 e júu^ la lí^ la í' dsíi' dsea` jmigüí, dsaco' lajob fé~
 cajo fí~ ni~ jí~ quiá~ Fidiée~ e cajme~ Moi~, 9 jo lalab
 fé~: "Ja` jni' mo'oo~ jíi'~ níu^ quiá~ lajee~ e ø~re~
 cui'iee~." Jo fé~ Fidiée~ jalé~ e júu^ na o' fa' í' dsíi'
 jíi'~ uii~ quiá~ jaléng~ jíi'~ níu^, 10 co'~ í' dsíi' uii~
 jneaa~aa' cajo, dsea` líi'naa' dsea` jmoo` ta~ quiá'r~.
 Jo casée~ Fidiée~ e júu^ quiá~ ta~ na quiá'r~ e laco'
 ni'uíng~ guiá~ quiá~baa', dsaco' i dsea` i jmoo` ta~
 jíi'~ uø~ cóo'~gui i dsea` i jmoo` ta~ quiá~ cui'iee~,
 jmoo` jalé~ e jo dsu' uii~ e nisijeeiñ~ liíng~ ee~
 nisitíim'bre mi~ nití~ í' lajo uii~ e ta~ e cajmear` do.
 11 Jo jneab~ dsea` lafa' nicajni~naa' jee~ 'ná' uii~
 e nicaguiá~naa' júu^ quiá~ Dsea` Jmáang~, joba' í'
 dsi'naa' e o' leáang~ song liíng~go e mif'~naa' 'ná' e
 nijmicóo'~naa' jnea~ cóo'~ jalé~ e 'né~naa'. 12 Jogui
 song dsea` jiéng~ seab` fí~ quiá'r~ e mif'r' 'ná' jalé~
 e 'nér~, joba' jnea~ eáang~gui catíi~naa' e nijmó~na'
 lajo cóo'~ 'ná'.

Dsu' jnea~ ja` mif' camíi~naa' 'ná' lajíi'~ e si'í~
 e catíi~naa' do, co'~ líi^ lí' nica'íing~naa' iihuíi~ e
 nicajmó~naa' ta~ jié~ e laco' sea` jalé~ e 'né~naa', jo
 lajoba' ja` nijníing~naa' quiá~ e júu^ quiá~ Dsea`
 Jmáang~ e guia`naa' do. 13 Jo niñib~ 'ná' e jaléng~
 dsea` i jmoo` ta~ fí~ sinúu~ guá~ e cuóøm` lí` jmeáin~

ta~ jalé¹ e feá¹ e dsicá¹ dsea` fí<sup>1</sup> jo. Co<sup>1</sup> jaléng<sup>1</sup> i dsea` do i jmoo` ta~ e fí¹ nife¹ do e fí¹ li¹ jngaiñ¹ jaléng¹ jó¹ lliing¹ feá¹, joba¹ cuóøm¹ lí¹ dó¹r¹ e ngúu quiá¹ jaléng¹ i jó¹ i jngaiñ¹ fí¹ jo. ¹⁴ Jogui¹ lajobi¹ cajo¹ Fí¹naa¹ Dsea` Jmáam<sup>1</sup>bing<sup>1</sup> nicaguiá<sup>1</sup> uiing<sup>1</sup> e jaléng<sup>1</sup> i dsea` i jmoo` ta~ guia¹ júu¹ quiá¹r¹ 'né¹ seeiñ¹ e íñ¹ lajíi¹ e 'nér¹ la'eáang¹ cоо¹ e ta~ e jmóor¹ do. ¹⁵ Jo dsu¹ jnea¹ dseáng¹ ja¹ mí¹ cajmeáam¹ baa ta~ lajíi¹ e si¹fí¹ e catíin¹n do, o'gui¹ jmo¹o e júu¹ la quií¹na¹ e laco¹ 'nú¹ liing¹ ee¹ nicuó¹na¹ jnea¹ e 'né¹e. jDsaco¹ guiá¹gui¹ quié¹ e e nijúun¹n e laco¹gui¹ lliing¹ dsea` nijé<sup>1</sup> e iáang<sup>1</sup> dsii<sup>1</sup> uíi<sup>1</sup> e nicaguiá<sup>1</sup>a júu<sup>1</sup> quiá<sup>1</sup> Dsea` Jmáang¹ jee¹ 'nú¹ do e jíi¹ coо¹ ja¹ mí¹ cajmicоо¹na¹ jnea¹ cоо¹ jalé¹ e 'né¹e!

¹⁶ Jo dsu¹ jnea¹ ja¹ guiaa¹ e júu¹ quiá¹ Dsea` Jmáang¹ do e laco¹ jmijløng¹ 'niá¹a, dsuco¹ e la guíim¹baa 'né¹ njmee¹e e ta~ jo e cangíin¹n quiá¹ Fidiée¹. jCo¹ e ngí¹ fíi¹ jnea¹ fíng song ja¹ niguiaa¹ e júu¹ jo! ¹⁷ Jo song guiaa¹ e júu¹ jo¹ e iáang¹ dsii¹ 'niá¹a, joba¹ liim¹ ee¹ nisea¹ quié¹ e e ni'lín¹n; jo dsu¹ song jmoo¹o e ta~ jo laguidseaang¹, dsu¹ dseáng¹ 'né¹ jmee¹baa, co¹ lajob¹ ta~ e nicacuø¹ Fidiée¹ jnea¹. ¹⁸ Jo lajob¹ líi¹, co¹ lajíi¹ e catíin¹n e 'léen¹n do, e job¹ e iáang¹ dsii¹ e guiaa¹ júu¹ quiá¹ Dsea` Jmáang¹ e ja¹ e caa¹ jíi¹ ca'lí¹, joba¹ cuóøng¹ fe¹ee¹ e ja¹jmáan¹n ta~ lajíi¹ e catíin¹n e ni'lín¹n do quiá¹ e ta~ guia¹ júu¹ quiá¹ Dsea` Jmáang¹ e jmoo¹o.

¹⁹ Jo nañí¹ fa¹ ja¹ líin¹n lafa¹ dsea` si<sup>1</sup>niing<sup>1</sup> i jmoo<sup>1</sup> ta~ quiá<sup>1</sup> dsea<sup>1</sup>, jo dsu<sup>1</sup> jnea<sup>1</sup> nicajmeáang<sup>1</sup> 'niá<sup>1</sup>a e lafa<sup>1</sup> jaang<sup>1</sup> dsea` lajob¹ líin¹n quiá¹ lajaléng¹ dsea` e laco<sup>1</sup> lajo<sup>1</sup> nilí<sup>1</sup>i fíng<sup>1</sup>gui<sup>1</sup> dsea` i ni'uíing¹ dsea` quiá<sup>1</sup> Dsea` Jmáang¹. ²⁰ Co¹ lajee¹ e seen¹ jee¹ jaléng¹

dsea` Israel, jmoo`o laco' la jmoo` jaang` dsea` la'ib` e laco' lajo nili'i e jaléng` i ni'uuiñ` dsea` quiá`- Dsea` Jmáang`-. Jo jnea~ jmáang`~ 'niá'a e lafa' e júu^ quiá` ta~ quiá`- Moi~ quiá` ta~ jnea~, nañí fa' ja` líi're' lajo. Co' jmoo`o lajo e laco' nili`i e jaléng` i dsea` i ni'uuiñ` dsea` quiá`- Dsea` Jmáang`-.
21 Jogui e laco' nili`i i dsea` i ja` seeng` e quiá` ta~ quiá'r` e júu^ quiá` ta~ quiá`- Moi~ do, joba' jnea~ jmáang`~ 'niá'a e lafa' jaang` dsea` la'ib` líin'n cajo, nañí fa' dseáng`- e júu^ quiá` ta~ quiá`- Fidiée`ba' e quiá` ta~ quié`e, jogui lajob jmoo` cóo`~ jnea~ cajo e júu^ quiá`- Dsea` Jmáang`-. **22** Jogui mi~ seen` jee` jaléng` dsea` i ja` mi` 'goo` teáang` teá` cóo`~ júu^ quiá`- Dsea` Jmáang`-, joba' lafa' jaang` dsea` la'ib` jmáang`~ 'niá'a cajo e laco' lajo nili`i e ni'uuing` i dsea` i dsea` quiá`- Dsea` Jmáang`-. Joba' cuóøng` fe'ee' e nicajmeáang`~ 'niá'a røøb` laco' la líing` lí` doñí ii` dsea` e lí` laco' lajo cuóøng` nili`i tú` 'ni' míing`~ dsea` i nileáang` jee` jalé` dsee` quiá`- . **23** Jo jmoo`o jalé` e na e laco' niní`~ júu^ quiá`- Dsea` Jmáang` jogui e laco' røøb` ni'íing`naa' e jlo` e cuø` e júu^ jo.

24 Jo 'ná` niñí`ba' e mi~ sea` ta~ cuíi` , i fíim` dsea` cuíir` , jo dsu` lifa' jaam`bing` i nili` i niguieng` nifi`gui, jo lajoba' niñíñ` lajíi`~ e catíiñ`- . Jo co' lajob líi` , joba' fíi` i 'ná` e cuóø` bí` yaang`na' e laco' lajíim`ba' nili`na' lajíi`~ e catíing`na' do. **25** Jo jaléng` dsea` i guia` guiá` quiá`- jéeng`gui e quiá`- e nicuír` , 'né` e ja` nijmér` e jié` e dseáang`~ e ni'lé` quiá'r`- . Jo jmoo`r lajo e laco' líing` e iiñ` e nili`r` , jo lifa' e nili`r` do tóøb` jmií` ni'íng`- . Jo dsu` jaléng` jneaa`aa', dsea` líi`naa' dsea` quiá`- Dsea` Jmáang` ,

cuø' bì` yee~naa' e laco' nilí`naa' e niñíing`naa'
 lajíi` e catíi`naa' do e jo` tóo` jmií` fa' e ni'líng`gui.
²⁶ Jogui dsu' jnea~ ja` cuíi`í e lí` tá` cuíi`í, o'gui
 jmoo`o lafa' ta~ tíng` e bá`a fí` guiá`^ güí. <sup>27</sup> Jo dsu' ja`
 jmoo`o lajo, co` lí` lí` jnea~ quiá`^ ta~ ngúu` táan`n e
 laco' nijmé` náu`^, jo jmoo`o lajo e laco' ja` dseáang`^
 e niseáan`n ca` mi` nicang`^ e nicaguiá`a júu` quiá`^
 Dsea` Jmáang` jee` jaléng` dsea`.

10

Ja` dseeng` e jmiféng` dsea` jaléng` diée` i o` já`-

¹ Jo fíi` güí `ná`^, dsea` rú`naa` dsea` quiá`^ Dsea`
 Jmáang`^, ja` iin`n fa` e ni'líng` óo`na` jalé`^ e can-
 gongíng` líi` yáu`^ dsea` áang` qui`naa` ie` lami`
 ca'uøøiñ` fí` Egipto, jo Fidiéé` ca'e`reíñ` do fí`
 la'eáang` cój` cabøø` jníi`, jogui e lajaléiñ` do
 cangíiñ` fí` ni` jmiñí`^ e sii` mar Rojo. <sup>2</sup> Jo ie` jo
 lajaléng` i dsea` fí` ca'uñiñ` dsea` i sitáang` cój`^ Moi`
 ie` lami` lafa` cajgáaiñ` jmií` cój`^ e jníi` do jogui
 ie` mi` cangíiñ` e fí` ni` jmiñí`^ do. ³ Jogui lajob
 cajo, lajiñm` i dsea` do cajmitaang` yaañ` cój`^
 ca'íng`^ jmiñí`^ e cangíiñ` quiá`^ Fidiéé`^, ⁴ jogui cajo
 cangíiñ` quiá`^ Fidiéé` ca'íng`^ jmií`^ e ca'iéng`^ fí`
 dse` cuu` jiáa`. Jo e jiáa` doba` e jée` quiá'r` lajee`
 e ngir` fí` ni` guóo`^ uó` quiáu`. Jo e jiáa` jo cuóøng` lí`
 fe`ee` e íb` Dsea` Jmáang`^ <sup>5</sup> Jo dsu` i fíim` i líi` yáu`^
 dsea` áang` qui`naa` do cajúiñ` lajee` e ngir` fí` ni`
 guóo`^ uó` quiáu` uíi`^ e ja` cat` dsíi` Fidiéé` cój`^ jalé`^
 e cajméeiñ` do.

⁶ Jo lajalé` e na cangojée` cój`^ i líi` yáu`^ dsea`
 áang` do e laco` cuo` cój` li` qui`ii` e ja` 'né` ni-
 jmó`oo` jalé`^ e ga` e lí` dsí`naa` lí`^ laco` cajmée` i

dsea` i. <sup>7</sup> Joba` ja` jmiféng`na! jaléng` diée~ i o' já`- lí`^ laco'gui cajmée` i liing` i 'lìi~ yáu`^ dsea` áang` do, lí`^ laco' la fé` fí` ni` ji` quiá`- Fidiée` lí` fé` lala: "Jaléng` dsea` caguár` ca'lí`^ cagó'r`, jo mi` cangf` jo, caróor` e cataiñ` jmií~." ⁸ Jogui ja` 'né` e ni'lee~naa! e nigüíng`naa! cój`^ dseañu`^ osi dseamf` i o' quí`naa! lí`^ laco'gui cajmée` i liing` i 'lìi~ yáu`^ dsea` áang` do ie~ jo, co' uíi`^ e cajmér` lajo, joba` cajúiñ` ie~ jo lí`^ lí` guiée` 'nì mil dsea` lajee` coo` jmií~. <sup>9</sup> Jogui ja` 'né` jmé`naa! e nisíi`naa! Dsea` Jmáang` ne~duu jial tíi` 'gøiñ` lí`^ laco'gui cajmée` i liing` i 'lìi~ yáu`^ dsea` áang` do, co' uíi`^ e cajmér` lajo, joba` cajúiñ` e cacu` jaléng` mi` guíng` quiá'r`. ¹⁰ Jogui ja` jmiquíng`^ áa'na! cój`^ Fí`naa! Fidiée` lí`^ laco'gui cajmée` i liing` i 'lìi~ yáu`^ do, co' uíi`^ e cajmér` lajo, joba` casíng` Fidiée` dsea` mojíi`^ i cajnga` quiá'r`.

¹¹ Jo lajalé` e jo cangongíng` 'lìi~ dsea` áang` quí`naa! e lí`^ laco' niline~naa! e ja` 'né` jmó`oo` lajo, jogui cató` fí` ni` ji` quiá`- Fidiée` cajo e lí`^ laco` ni'í`^ 'goo` quí`naa!, jneaa~aa! dsea` see`naa! jmií~ na, mi` tí` lí` nijaquiéeng` e ni'íing` jmigüí^. ¹² Jo co` lajob líi, song jaang` 'ná` í` áa'na! e teáb` sing`na! cój`^ júu` quiá`- Dsea` Jmáang`, joba` dseáng`^ eáam` 'né` e ñiing` áa'na! e laco` ja` niténg`na! fí` ni` dsee`-. ¹³ Jo jíi`^ jaang` 'ná` ja` mi` cangongíng`na! e dseáang`^ niténg`na! fí` ni` dsee`- e ja` mi` cangongíng` dsea` rúng`na!. Jo dsu` 'ná` cuóøm` lí` jmita` óo`na! cój`^ júu` quiá`- Fidiée`^, co` dseáng`^ jmiti`bre júu` quiá'r`-. Jo ja` nicuør` fí` fa` e nidsingíng`na! lajo eáang`gui e jíi`^ laco` té`na!, co` lajee` e dsingíng`na! lajo, nijmé`bre jial té`na!

e ja` niténg`na' fi` ni~ dsee`.

¹⁴ Jo uíi` e lajob líi` dsea` rú`naa' i 'neáan`n eáang', joba' fíi`guí` jaléng` 'ná` e jmi`náng` yaang`na' e ja` jmiféng`na` jaléng` diée` i o` já`-

¹⁵ Jo fíi`-i 'ná` lana, co` eáam` guiá` moguí`na', jo yaam` 'ná` cuóøng` lí` fo`na` su já`- osi o` já`- é jalé` e júu` e fíi`-i 'ná` na. <sup>16</sup> Jo mi` cuóø`naa` gui'máang` Fidiée` e 'né`naa` capí` jmf` mfl` huíng`jó` dsu` uíi` e jmiguiéng` dsi`naa` e cajúng` Dsea` Jmáang` fí` dse` crúu`, jo mi` jmoo`naa` lajo, joba` guóng` e jaam` dsea` uíng`naa` cóo` dsea` do la'eáang` e jmi`øøiñ` do. Jogui mi` fiing`naa` iñí` e quiee`naa` do lajee` jo, joba` guóng` cajo e jaam` dsea` uíng`naa` cóo` dsea` do la'eáang` cóo` e ngúu` táaiñ` do. <sup>17</sup> Jo nañí` fa` fíi`baa` la'ó` jneaa`aa` dsea` líi`naa` dsea` quiá` Dsea` Jmáang`, dsu` lajií`baa` quiee`naa` coliíng` coo` iñí`, jo e jo guóng` e lafa` jaam` jneaa`aa` líi`naa` lajalé`naa` coliíng` cóo` Dsea` Jmáang`.

¹⁸ Jo quie`na` cuente e mi`gø` jaléng` dsea` Israel jalé` ngu`jó` e líi`feá`- e nicacuø'r` Fidiée` fí`nife`, joba` líi`lafa` coo`cøøm` uíng` cóo` Fidiée` fí`nife` do. <sup>19</sup> Jo dsu` cóo`- e júu`la ofa` fíi`-i 'ná` e íing`ta` jaléng` diée` i o` já`-, o`gui fa` e íing`ta` jalé` e feá`- e cuø` dsea` jaléng` i diée` fí` cajo. ²⁰ Co` lajií`- e júu`laba` e iin`n e fíi`-i 'ná`, e mi` jaléng` dsea` ija`cuíng` Fidiée`jmóor`feá`- ngu`jó` e cuø'r` lí`- doñí` ii` diée` quiá`r`, joba` jaléng` i 'lim`- cuø'r` jalé` e jo, jo o` Fidiée` dsea` cuø'r`. Jo dsu` jnea` ja` iin`n e quiíng`na` jee` jaléng` i 'ling`-. ²¹ Joba` dseáng`- ja`cuóøng`fa` e ni'u`na`jalé` e jmiguiéng` óo`na` Fí`naa` Dsea` Jmáang` jogui cajo e ni'u`na`

jalé" e cuø" dsea` jaléng" i 'ling", o'gui cuøøng` fa'
e nicø'^na' iñí" e jmiguiéng" óo'na' Fíi`naa' Dsea`
Jmáang", jogui cajo e nicø'^na' jalé" e feá"- e cuø"
dsea` jaléng" i 'ling".

²² Jo ja` jmó`naa' lajo e laco' ja` niliguíng" Fidiéé"
qui"-naa'. Jo ja` güi'f' dsí`naa' e 'gøng"gui jneaa~aa'
laco' dsea` f'. jCo' dseáng" o' lajo!

Jalé" e cuøøng`jmó`dsea`quiá"- Dsea`Jmáang"

²³ Jo dsu' seem` dsea` i fé" lala: "Cuøøm` lí` jmee~
jnea~ lí" doñí" ee` iin~n." Jo dsu' e jáb"- e jo, lifa' ja`
lajalé" íing^ta~ qui"ii". Jogui e jáb"- e cuøøm` lí` jmé~
dsea` lí" doñí" ee` iin~, lifa' ja` lajalé" e jo nijmicóo"~
quiá'r" e eáang'gui nidsicuáng` quiá'r" cõo"~ júu~
quiá"- Dsea` Jmáang". <sup>24</sup> Jo dsu' ja` 'né" e lico'
nijmé~naa' jmang" e guiá" e qui"-naa' yee~naa',
co' lajøb 'né" jmé~ee' guiá" quiá"- jaléng" dsea`
rú~naa' cajo.

²⁵ Joba' fíi`guíi 'nú" e cõl^ba' lí" doñí" ee` ngúú" e
'níi` dsea` fíi` lí` 'níi', jo ja` jmingii`na' cuaiñ~ quiá"-
e jo e laco' ja` ni'l" óo'na' jmiguié` su cuøøng` cõl`na'
osi ja` cuøøng` é. ²⁶ Dsuco' latøøng" jmigüí` jogui
lajalé" e sea` fíi` jo líi` quiá"- Fíi`naa' Fidiéé".

²⁷ Jo song jaang` dsea` ija` líing` dsea` quiá"- Dsea`
Jmáang" cató'r" 'nú" e nigüi quié`na' fíi` quiá'r",
jogui 'nú" iim`ba' güiliing`na', joba' güiliing`na'
jóng, jogui quié`na' lí" doñí" ee` e niguiár" fíi` ni~
mes~ e ja` jmingii`na' jíi`~ cõo` cuaiñ~ quiá"- jalé" e
nicuó'r" 'nú" do su cuøøng` cõl`na' osi ja` cuøøng`
é. ²⁸ Jogui dsu' song jaang` dsea` casí'r" 'nú" lala:
"Lajalé" e jmiñi`la nicacuóø`naa' e líi` feá"- jaléng"
diéé~." Jo song lajøb líi', joba' ja` cõl`na' uíi" i dsea`
i cajíng"- do, jogui cajo e laco' ja` ni'l" dsíir' jmiguié`

cuaíñ~ quiá'~ e jo. ²⁹ Jo dsə' cuaiñ~ quiá'~ jial í dsíí' i dsea` i cacuø'~ 'ná'~ e jmiñi~ doba' e fá'~ a, jo o' cuaiñ~ quií~ na' e jial í óo'na!. Jo dsə' jangám~ njimíngii~ 'ná'~ lala: "Jo ɿjiali~ éeng` i dsea` do jnea~ cōo~ jalé~ e gō'ø uíi~ jmiguiá~ jalé~ e í dsíír? <sup>30</sup> Co' song cuóø~ baa gui'máang~ Fidiée~ cuaiñ~ quiá'~ laji~ e gō'ø do, joba' ɿjiali~ éeng` dsea` jnea~ dsə' uíi~ e gō'ø e jo?" <sup>31</sup> Jo song cō'na' osi ú'na' osi jmoo'na' lí~ doñí~ ee` e jié~gui é, joba' jmee~na' lajalé~ e jo e laco' njmiféng~na' Fidiée~. ³² Jo jie~ mi~ ee~na' e ga` e laco' dseáang~ e niténg~ fi~ ni~ dsee~ si jaléng~ dsea` Israel osi jaléng~ i ja` líing` lajo, osi jaléng~ dsea` quiá'~ Dsea` Jmáang~ cagviaang~gui é. ³³ Co' jnea~ jmi'úum~baa e jmoo`o e jmi'iáan~n dsíí' jaléng~ dsea` cōo~ jalé~ e jmoo`o, jo ja` 'nó'~o jmoo`o e lico' ni'uíng~ guiá~ quié~ e 'ñiá~a, co' 'nó'~o jmoo`o e jial ni'uíng~ guiá~ quiá'~ dsea` cagviaang~. Jo jmoo`o lajo e lí~laco' nilí~ i dsea` í e nileáiñ~jee~ jalé~ dsee~ quiá'r~.

11

¹ Jo co' lajob jmoo`o, joba' fi~guí~ 'ná', dsea` rú'naa', e 'né~ ee~na' laco' la ee~ jnea~, co' jnea~ ee~ laco' ca'ée` Dsea` Jmáang~.

Jial 'né~ líing` dseamf~ mi~ jmiféiñ~ Fidiée~

² Jogui lana eáam' iáang` dsii~ cōo~ 'ná', dsəco' contøøm~ jmiguiéng~ áa'na' jnea~ jogui contøøm~ jmití~na' cajo jalé~ júu~ quiá'~ Dsea` Jmáang~ e nica'ée~e 'ná' lami~ jéeng'gui.

³ Jo dsə' jnea~ iin~n e ningám'ba' e Dsea` Jmáam~bing~ líing` dsea` mogui~ quiá'~ lajaléng~ dseañu~, jogui dseañu~bing~ líing` dsea` mogui~

quiá'-' dseamf, jogui Fidiéeb` dsea` líiñ` dsea` mogui~ quiá'-' Dsea` Jmáang-. <sup>4</sup> Jogui song jaang` dseañu' ja` guir` loguir~ lajee` e féiñ` Fidiée` osi mi` fé'r` júu` quiá'-' dsea` do é, joba` ja` jmi'gór` dsea` mogui~ quiá'r` jóng. ⁵ Jogui song jaang` dseamf ja` quidsir` 'mi' ff` moguir~ mi` féiñ` Fidiée` osi mi` fé'r` júu` quiá'-' dsea` do é, joba` ja` jmi'gór` i` dsea` mogui~ quiá'r` do. Jo song jmóor` lajo, joba` fi'ib` quiá'r`, co' líi` e lafa' cahu` cuo` moguir~. ⁶ Dsucō` song jaang` dseamf ja` quidsir` 'mi' ff` moguir~, joba` guiá`gui quiá'r` e njimicuó`bre moguir~ conguia'. Jogui song i` dseamf i` líiñ`-bre e nihuí` jñuguir~ osi e nilicuo` moguir~ é, joba` guiá`gui quiá'r` e güijlíi`bre cóo`'mi` lajee` e jmiféiñ` Fidiée`. <sup>7</sup> Jo jaléng` dseañu' ja`'né` iu` loguir` lajee` e féiñ` Fidiée`, dsucō` la'eáang` dseañu`ba` jmili` Fidiée` jial líiñ`, jogui jmijnéeiñ` cajo jial tí` niing` 'gøiñ`. Jo dsu` jaléng` dseamf jmilar` jial tí` niing`gui dseañu`. ⁸ Co` ja` cajmeáang` Fidiée` la'uui` dseañu` la'eáang` cóo` dseamf, co` la'eáang` cóo` dseañu`ba` e cajmeáaiñ` la'uui` dseamf. <sup>9</sup> Jo o` uíi` dseamf e ca'uíing` dseañu`, co` uíi` dseañu`ba` e ca'uíing` dseamf. ¹⁰ Jo uíi` e lajob líi`, jogui uíi` jaléng` ángeles quiá'-' Fidiée`, joba` jaléng` dseamf 'né`ba` e quier` 'mi` dsf` ff` moguir~ e laco` cuø` li` e jmi'gór` dsea` mogui~ quiá'r`. <sup>11</sup> Jo dsu` jee` jaléng` dsea` quiá'-' Dsea` Jmáang` 'neám` rúng` dseañu` cóo` gui dseamf, co` ja` ee` quíi'r` jmi`jmér` la tiiñ` yaaiñ`. <sup>12</sup> Jo nañi` fa` e jáb`- e la'eáang` dseañu`ba` e ca'uíing` dseamf lami` uiing~, jo dsu` e jáb`- cajo e la'eáang` dseamf`ba` e liseeng` dseañu`. Jo lajaléb` e jo Fidiée`bing` i` caguiá` uiing` e líi` lajo.

¹³ Jogui 'ná', ¿jial fó'na'? ¿Su guiā- osi ja` dseeng` é e ja` dsí` 'mi' fí` mogui~ jaléng` dseamf mi~ jmiféiñ` Fidiée~? <sup>14</sup> Jo yee~baa' cuóøng` lí` fí` dsí'naa' e fí'ib` lí` e jaang` dseañu` séer` guir~ e licuee`. ¹⁵ Jogui dsu' quiá`- jaang` dseamf coo` e jlob` lí` e séer` guir~ e licuee`, dsuco' canghiñ` quiá`- Fidiée` e cuee` guir~ e laco' jmáiñ` ta~ e jo e lafa' jli' 'mi' fí` moguir~. <sup>16</sup> Jo song seeng` dsea` i iing` nidsisíi` júu` cuaiñ~ quiá`- e júu` la, joba' 'né`- ni`bre e o' jíi` jneaa~aa' o'gui dsea` quiá`- Dsea` Jmáang` cagviaang` gui qui`- tí`naa' e jmoo`naa' coo` 'lé`gui e jié` e ja` røø` lí` cóo` e júu` la.

Laco' si'í` 'né` jmó`naa' mi~ quiee`naa' i`naa' coliing`

¹⁷ Jogui lana, dsea` rú`naa', e júu` e nifíi`-i 'ná` la ofa' e nifá`-a guiā- uii~ quií`na!. Co' li~ e lí` lí` 'léeb` quií`na' mi~ seáang`- rúng`na' e jmiféng`na' Fidiée` e lafa' e njmé` e guiā- quií`na!. <sup>18</sup> Jo la'uii~ nifíi`-i 'ná` e nicasí`- dsea` jnea~ e ja` røø` siing`na' mi~ seáang`- rúng`na' e jmiféng`na' Fidiée~. Jo seab` mi~ jáb`- líng` jnea~ e júu` jo. <sup>19</sup> jCo' 'ná` i' óo`na' e dseáng`- 'né` e sitáang`na' tá`- coo` 'lé', jo lajoba' niliñi` dsea` i`- dseáng`- lajang` líng` dsea` quiá`- Dsea` Jmáang`! ²⁰ Jo uíi`- e lajob jmoo`na', joba' mi~ seáang`- rúng`na' e cō`na' coliing~, ja` jmoo`na' fa' dseáng`- e jmiguiéng` áa`na' Fí`naa` Dsea` Jmáang`.
²¹ Dsucó' mi~ nití` i`- e nicø`-i 'ná` i`na', joba' seem` 'ná` e güijéem`ba' e cō`na' i`na'. Jo uíi`- e jmoo`na' lajo, joba' i` líng` 'ná` jo` tíng`na' cō`na' jíi`- capí`-, jogui lajee` jo i` líng` 'ná` jí`gui cartí` dsea` íim`ba'.
²² Jo dsu' 'ná', niseab` 'ná`na' lí` cuóøng` u`- cō`na', joba' ¿jiali` jmoo`na' ja` jíi`-na' jaléng` dsea` quiá`-

Dsea` Jmáang~, jogui jiali" cuø'na' fi'i" jaléng" i dsea` i ja` sea` jíi' capí" quiá"~? Jo uíi" e lajøb jmoo` 'ná", joba` jíi' ja` nii" ee` nifá"~a uii" quíi"na'. jCo' dseáng"~ ja` iáang` dsii" cogo"~ jalé" e jmoo`na' do!

Mi~ gø' dsea' quiá"~ Dsea` Jmáang~ coliing~ e laco` jmiguiéng" dsúr` dsea` do

(Mt. 26:26-29; Mr. 14:22-25; Lc. 22:14-20)

²³Jo lab nifíi"týu' 'ná" e júu" e ca'líng"~ jnea~ quiá"~ Fíi`naa' Dsea` Jmáang~ lí"~ lajíi"~ e nica'ée" e 'ná"~ lami"~ jéeng'gui e fé"~ lala: 'Nia' ie~ uóø` e cajáng"~ dsea` Fíi`naa' Dsea` Jmáang~, dsea` do catíiñ"~ iñi"~
²⁴ jogui cacuø'r` gui'máang"~ Fidiée~. Jo mi~ cangf~ jo, caffíiñ` jo cajíñ"~ casf'r` dsea` quiá'r` lala: "Jó"~o e iñi"~ la jo quié"na". Dsúco` e lab ngúu` táan`n e nijáa"~a mi~ nijúun"~n uíi"~ dsee~ quií"na". Jo jmee`ba' laco` jíi' e jmoo`o jmií" na e laco` ni-jmiguiéng"~ óo'na' jnea~." ²⁵ Jo mi~ cangf~ e cagó'r` e íí` canuñ` do, jo catíiñ"~ coo` coo` e a~ jmí"~ mí"~ huíing` jó"~ jo cajíñ"~: "E a~ dsíi" e coo` la guøng"~ júu"~ tigua~ e 'míi"~ e nijmé"~ Fidiée~ coo"~ 'ná"~ la'eáang` coo"~ jmi'øøn"~ e nitá` mi~ nitán"~n fi` dse"~ crúu". Joba` lacoo` ya"~ mi~ ni'u"~na' e jmí"~ e la a~ dsíi"~ coo` la, jmee`ba' lajo` e laco` nijmiguiéng"~ óo'na' jnea~." ²⁶ Jo lajøb líi` co` lacoo` ya"~ mi~ cõ`na' iñi"~ quiá"~ Dsea` Jmáang~ jogui mi~ ú"na' e a~ dsíi"~ cõo` quiá'r` do, joba` jmiguiéng"~ óo'na' e cajúiñ"~ fi` dse"~ crúu". Jo lajøb 'né` jmée`na' cartí` mi~ nití"~ í"~ e nijáa'tur fi` jmigü` la calé` catú"~.

Jial 'né` dó"~ dsea` e jmiguiéng" dsúr` Dsea` Jmáang~

²⁷ Jo co` lajøb líi` , joba` doñí` jíi' dsea` i ja` jmoo` laco` catíiñg~ e jmi'gór` Dsea` Jmáang~ mi~ gø'r` iñi"~

quiá'-' dsea` do jogui mi~ f'r` e a~ dsíí' cóo^ quiáiñ'-' , joba' dseeb' éer` cóo^' ngúu' táang` dsea` do jogui cóo^' jmi'øøiñ'-. 28 Joba' lajaang` lajaam` dsea` 'né-' f'-' dsíír' jial líiñ' ná'-' gui e nidó'r-' e iñí'-' do jogui ná'-' gui e ni'f'r` e jmi'-' e a~ dsíí' e cóo^ do. 29 Dsucó' song gø'r` jogui f'r` e jo e ja` f' dsíír' e~ guóng'-' e calf' cóo^' ngúu' táang` Dsea` Jmáang` , joba' lico' 'nóor` e nicuó'-' Fidiéé` ír` iihuí'. 30 Jo uíi'-' elajobjmoo' 'ná', joba' fíim' 'ná' lana dsée'-' na' osi ua~ íí' áa'na' osi nicajúm' bñ' é. 31 Jo faco' jang'-' f'-' dsí'naa' røø' jial líi'naa' ná'-' gui e niquiee'naa', joba' ja` ee` uiing` sea` e nicuó'-' Fidiéé` jneaa~aa' iihuí'. 32 Jo nañí' fa' cuó'-' Fidiéé` jneaa~aa' iihuí', dsu' jmóor' lajo' e laco' ni'é'r` jneaa~aa' jial 'né-' see'-' naa' f' quinir', jo lajoba' ja` ni'náñ' jneaa~aa' ie~ jo coliing` cóo^' jaléng' dsea` i ja` cuíng` ír'.

33 Jo co' lajob líí', dsea` rún'na, joba' mi~ seáang'-' rúng'na' e quiá'-' e nicø'-'na', 'né-' jøøm'-' rúng'na' e laco' nicø'-'na' coliing` lajaléng'na!. 34 Jogui song i liing' 'ná' eáang' jmi'aang'na', joba' guiú-'gui quií-'na' e jang'-' nicø'-'ba' f' quií-'na', jo lajoba' ja` nicuó'-' Fidiéé` 'ná' iihuí' uíi'-' e ja` røø' jmoo'na' mi~ seáang'-' rúng'na' quiá'-' e nicø'-'na!. Jogui jalé'-' e júu'-' e jié'-' e cajmingú'-'gui 'ná' jnea~ do, mi~ niguiéé'túu' f' na e ni'é'e 'ná', joguiba' moo~duu e~ nilí'.

12

Jalé'-' e ngúing` dsea` e cuø' Jmiguí' quiá'-' Fidiéé`

¹ Dsea` rú'naa' dsea` quiá'-' Dsea` Jmáang` , e laba' iin~n e ñí'-' 'ná'-' guiú-' cuaiñ~ quiá'-' jalé'-' e ngúing` dsea` e cuø' Jmiguí' quiá'-' Fidiéé`.

² Jogui 'ná' ñí'ba' guiá' e ie~ lami~ ja` mí' líng'na' dsea` quiá' Dsea` Jmáang~, joba' cuøb' fí' yaang~na' e jmi'goo'na' jaléng~ diée~ i ja` fé'. ³ Jo co' lajobj lami~ líng' 'ná', joba' lana iin~n e ñí'na' e jíi'~ jaang` dsea` i fé' la'eáang' cój~ Jmiguí quiá' Fidiée` cuøøng` lí' fé'r` jalé' júu^'lif' uii~ quiá' Jesú. Jogui lajobi cajo, jíi'~ jaang` dsea` cuøøng` lí' fé'r` e Jesú líng' Fiir~ fíng song i dsea` i ja` fé'r` la'eáang' cój~ e bí' e 'gøng' quiá' Jmiguí quiá' Fidiée`.

⁴ Jogui e laba' fíi~guí 'ná', e jmiguib' líng'~ sea` e cuøøng` lí' íng'~ dsea` e tiiiñ~, dsu' lifa' jíi'~ Jmiguí quiá' Fidiée`ba' e cuø' jalé' e jo. ⁵ Jogui jmiguib' líng'~ ta~ sea` e cuøøng` lí' jmér~ dsea`, dsu' lifa' jíi'~ Fí`naa' Dsea` Jmáam~biñ' i cuø' jalé' e jo. <sup>6</sup> Jogui cajo jmiguib' líng'~ sea` e tiiiñ~ dsea` jmóor~, dsu' lifa' dseáang~' lajíi'~ 'ñia' Fidiée`bing' i jmoo' lajalé' e jo quiá' lajaléng~ dsea`. <sup>7</sup> Jo cuøb' Fidiée` lajaang` lajaang` dsea` líng~ ee~ tiiiñ~ e laco' cuø' li~ e seeng` Jmiguí quiá' Fidiée` cój~r~, jo lajoba' ni'uíng~ guiá' quiá' lajaléng~ dsea` quiá' Dsea` Jmáang~. <sup>8</sup> Jo la'eáang' cój~ Jmiguí quiá' Fidiée` i líng~ dsea` ngúiñ` e tiiiñ` ngáiñ` cój~ jalé' e fé'r'; jogui i líng~gui cajo, la'eáang' cój~ e Jmiguí doba' e ngúiñ` e eáang' tiiiñ` júu^' quiá' Fidiée`. <sup>9</sup> Jo i líng~ dsea` ngúiñ` e la'eáang' cój~ e Jmiguí do e já'~ líiñ` e quíi'~ Fidiée` jmii~jmér~ doñi' ee'; jogui i líng~ dsea` ngúiñ` cajo la'eáang' cój~ e Jmiguí do e jmi'leáaiñ~ jaléng~ dsea` dséé~; ¹⁰ jogui i líng~gui dsea` ngúiñ` e tiiiñ` e quíi'r~ jmii~ jmér~ jalé' e dsigá` dsíi` dsea'; jogui i líng~gui dsea` ngúiñ` e tiiiñ` guiar' júu^' e íñ' quiá' Fidiée`; jogui i líng~gui dsea` ngúiñ` quiá' Fidiée` e ñir' su fé' i líng~ dsea`

la'eáang' cōo'~ Jmiguí' quiá'~ Fidiée~ osi la'eáang' cōo'~ jmiguí' quiá'~ i' lím'~ é; jogui i' liing~gui dsea` ngúiñ` e tiiñ` fé'r' jmíi' e ja` ñir' jéeng'gui; jogui i' liing~gui dsea` cajo ngúiñ` e jmóor` júu^ e~ guóng' e júu^ e nicajíng'~ i' dsea` i' nicafé` e jmíi' do. <sup>11</sup> Jo jíi'~ Jmiguí' quiá'~ Fidiée`ba' e jmoo` lajalé` e na, jogui e Jmiguí' job cajo e cuør` lajaang` lajaang` dsea` lí^` jialco' i' dsíi' e guiú`gui.

Lajalém` dsea` quiá'~ Dsea` Jmáang` líiñ` lafa` jaam`dsea`

¹² Jo nañí' fa' jminguiab' guotii`~ dsea` sea`, jo dsu` jaam` dsea` líiñ` cōo'~ jalé` e jo. Jogui lajob líing` Dsea` Jmáang` cajo. <sup>13</sup> Jo co' lajob líi', joba` lajalém` jneaa~aa` cajgáang`naa` jmíi` la'eáang' cōo'~ jíi'~ Jmiguí' quiá'~ Fidiée` e lacø` ni'uüng`naa` lafa` jaam`dsea`, nañí` si líi`naa`dsea` Israel osija` líi`naa` lajo, osi líi`naa` dsea` si`niüng` i` jmoo` ta` osi ja` líi`naa` lajo é, jo dsu` lajalém`baa` cangüng`naa` e Jmiguí' quiá'~ Fidiée` do.

¹⁴ Jo dsu` lajaang` lajaang` jneaa~aa` jminguiab` guotii`~naa` sea`, lifa` jaam` dsea` líi`naa`. <sup>15</sup> Jogui song tii`~ dsea` nijíng`~ lala: "Dsaco` ja` líin`n guoo`, joba` ja` líin`n 'náan`~n quiá'~ guotii`~." Jo dsu` o` uíi`~ e ja` líi` lajo fa' nijé` e jo` líi` 'náang`~ guotii`~ dsea`. ¹⁶ Jogui song logua`~ dsea` nijíng`~ lala: "Dsaco` ja` líin`n jmini~, joba` ja` líin`n 'náang`~ quiá'~ guotii`~." Jo dsu` o` uíi`~ e ja` líi` lajo fa' e nijé` e jo` líi` 'náang`~ quiá'~ guotii`~ dsea`. ¹⁷ Jogui fa' jíi`~ jminib` dsea` sea`, joba` ñjial cuóøng` lí` e ninúr`? Jogui fa` dseáng`~ jíi`~ loguab`~ dsea` sea`, joba` ñjial cuóøng` e nicár` jmea`? ¹⁸ Jo dsu` Fidiée` nicajméer` lacoo` guotii`~ dsea` jogui nicaséer` e jo lacoo` ée` quiá'~ jie`

li~ ñir' e guiá~gui nili'íing^ ta~ quiá'~ dsea'. **19** Jo faco'
ca'íim'~ guotii~ dsea` sea`, joba' ja` seeiñ` jóng. **20** Jo
dseáng'~ e jáb'~ e jmiguiab' guotii~ dsea` sea`, jo dsu'
jaam` dsea` lhiñ` cój~ lajalé~ e jo.

21 Jo co' lajob lí~, joba' jmini~ dsea` ja` cuóøng'
e nijíng'~ e nisf'~ guoo': "Ja` 'neán~n 'ná", o'gui
mogui~ fa' e nijíng'~ e nisf'~ tii~: "Ja` 'neán~n 'ná".
22 Co' dseáng'~ o' lajo, co' jalé~ guotii~ dsea` e
í~ dsíir' e ja`gui niing~, e joba' e eáang'gui 'nér~.
23 Jogui jalé~ guotii~ dsea` e ja` 'ga" lí~ jíi'r~, e joba'
e eáang'gui qui'r' røø. Jogui jalé~ e guotii~ dsea` e
í~ dsíir' e eáang'gui ga` jnéeng~, e joba' e eáang'gui
tíing` jmáiñ` guiá~, **24** jo dsu' ja` ngii~ li~ 'né~ jmé~
dsea` lajo cój~ e guotiir~ e guiá~gui jnéeng~. Jo dsu'
Fidiée` cajméer` e laco' e guotii~ dsea` e eáang'gui
ja` jíi'r~, e joba' e eáang'gui nijmeáiñ` guiá~. **25** Jo
lajob 'né~ lí~ e laco' ja` si'naang` quiá'~ rúng` jalé~
guotii~ dsea`, co' lí~ lí~ 'né~ e lacoob` guotii~ dsea`
'né~ jmé~ í~ quiá'~ rúng~. **26** Jo song e liing~ guotii~
dsea` íng` iihuí~, joba' lajaléb` e caguiee~gui do
íng` cajo; jogui song e liing~ guotii~ dsea` eáang'gui
jmáng` dsea` guiá~, joba' lajaléb` e caguiee~gui do
lí'iáam` dsíi` cajo.

27 Jogui lana fá~a e lajalém` 'ná~ líing`na` lafa'
jaam` dsea` cój~ Dsea` Jmáang~, jogui lajaang` la-
jaam`ba` líing`na` lafa` jmacó` guotii~ dsea` do. **28** Jo
Fidiée` nicali'iñ~ e jee~ jaléng` dsea` quiá'r` seeng`
la'uii~ dsea` apóo` i síing` Dsea` Jmáang` i nijmé~ ta~
ni` jíu` quiá'r`; jogui li~ catí` tú` i dsea` i fé` cuaiñ~
quiá` Fidiée`; jogui li~ catí` 'ni` jaléng` dsea` i tiing`
e` jíu` quiá` Fidiée`; jogui ngí` jo jaléng` i dsea`
i quíi` jmiñ` jmoo` jalé` e dsiga` dsíi` dsea`; jogui

jaléng[~] i dsea` i jmi'leáang<sup>-</sup> jaléng<sup>~</sup> dsea` dsée[~];
 jogui jaléng[~] i dsea` i jmićóo<sup>~</sup> jaléng<sup>~</sup> dsea` rúng[~]
 cōo[~] jalé[~] e 'néin[~]'; jogui jaléng[~] i dsea` i quié[~]
 nifí quiá⁻ jaléng[~] dsea` quiá<sup>-</sup> Dsea` Jmáang⁻; jogui
 jaléng[~] i dsea` i fé<sup>~</sup> jmíi<sup>~</sup> e ja` ñir[~] jéeng[~]gui. ²⁹ Jo dsu[~]
 ja` lajaléng<sup>~</sup> dsea` líiñ[~] dsea` i síng<sup>~</sup> Dsea` Jmáang⁻
 i njmé⁻ ta[~] ni[~] júu[~] quiá'r[~], o'gui lajaléng[~] dsea`
 jmóor[~] ta[~] fé[~] cuaiñ[~] quiá⁻ Fidiée[~], o'gui lajaléng[~]
 dsea` tiiñ[~] er[~] júu[~] quiá⁻ Fidiée[~], o'gui lajaléng[~]
 dsea` quíi'r[~] jmíi[~] e jmóor[~] jalé[~] e dsigá[~] dsíi[~] dsea',
³⁰ o'gui lajaléng[~] dsea` quíi'r[~] jmíi[~] e jmi'leáaiñ⁻
 jaléng[~] dsea` dsée<sup>~</sup>, o'gui lajaléng<sup>~</sup> dsea` lí'r[~] fé'r[~]
 jmíi[~] e ja` ñir<sup>~</sup> jéeng<sup>~</sup>gui, o'gui lajaléng<sup>~</sup> dsea` fa[~]
 quíi'r[~] jmíi[~] e nigui'r[~] e~ guóng[~] e jmíi[~] do. ³¹ Jo dsu[~]
 'ná[~] 'né[~] e jmi'úung[~]na[~] e niñíing[~]na[~] e lali[~] e jlo[~]gui
 e cuø[~] Jmiguí[~] quiá[~] Fidiée[~].

Jogui lana ni'ée[~] e 'ná[~] cōo[~] fí[~] dseáang⁻ e jlo[~]gui
 eáang[~].

13

Jial líi' mi~ 'neáang` dsea` rúiñ[~]

¹ Jogui song jnea[~] cangiín'n quiá⁻ Fidiée[~] e fá'a
 jalé[~] jmíi[~] e fé[~] dsea` jmigüí<sup>~</sup> e ja` mí[~] cuíi[~] jéeng[~]gui,
 jogui ji[~]gui fá'a e jmíi[~] e fé[~] jaléng[~] ángeles quiá⁻
 Fidiée[~], jo dsu[~] ja` jmi'neáan'n jaléng<sup>~</sup> dsea` rún[~]n,
 joba[~] líin[~]n jóng lafa[~] mí[~] ii[~] ñí[~] osi mí[~] ii[~] ñí[~] chii[~] e
 ta[~] mí[~] eáang[~] mí[~] ii[~] bá[~]. ² Jogui song jnea[~] ngíiñ[~]n
 quiá⁻ Fidiée[~] e fá'a júu[~] e íin[~]n quiá'r[~], jogui ñii[~]
 jalé[~] e í[~] dsíi[~] e njmér[~] cōong[~]gui, jogui eáang[~] tiiñ[~]
 ngán[~]n, jogui dseáang⁻ e lajam⁻ba[~] já[~] líin[~]n júu[~]
 quiá'r[~] co[~] quíi[~]baa jmíi[~] jmeé[~] e nilisíng[~] ée[~]
 quiá⁻ jalé[~] mó[~], jo dsu[~] ja'gui 'neáan'n jaléng[~] dsea`

rún'ñ, joba' ja` ee` quié` e jíil` coo` jalé` e jo. ³ Jogui song jnea~ jmoo`baa jmá` jiu jee` jaléng` dsea` tiñíng` lajíl` e sea` quié` e, jogui song la quié`gui tí` 'ñiá`baa nijáang` 'ñiá`a fí` ni` jí, jo dsu` ja`gui `neáan`n jaléng` dsea` rún'ñ, joba' e jo ja` ee` ta~ líng` quié` e jíil` coo`.

⁴ Jo mi` jmi`neáang` dsea` dsea` rúiñ` e jo líi` e jmoo`bre fén`g` dsíir`, jogui e áam` guiá` dsíir`, jogui ja` jmóor` dsihuíiñ`, jogui ja` jmíjløng` 'ñia'r`, jogui ja`jmíráang` 'ñia'r`, <sup>5</sup> jogui ja`jmóor`soo`dsíir`, jogui o` jíil` ui` quiá`r` 'ñia'r` í` dsíir`, jogui ja` 'ní` dsíir` o`gui iæ` dsíir` fíng song ee`go cajmeáng` dsea` ír`, <sup>6</sup> jogui ja` jmi`iáang` dsíir` cój` quiá`r` jalé` e ga` e jmoo` dsea`, jo dsu` jmi`iáam`dsíir` mi` jmoo`dsea`e guiá`. ⁷ Dsaco` mi` `neáang` dsea` rúiñ`, e jo líi` e ja` ni'r` júu` mi` ii` dsea` rúiñ` jmoo`ga`, jogui ta~ dsíir` cój` dsea` rúiñ`, jogui jmang` e guiá`b` sijeeiñ` quiáiñ` do, jogui jmoo`bre té'r` mi` jmáng` dsea`ga`ír`.

⁸ Jo dsu` e `neáang` dsea` rúiñ` ja` tóo` jmi` fa` e ni`líng` . Jo dsu` tóob` jmi` e nité` e júu` e fé` dsea` e íñ` quiá` Fidiée` , jogui lajob cajo e tiíng` fé` dsea` jmi` e ja` ñir`jéeng`gui, jogui cajo jo`nili`né`gui jalé` e tiíng` ngáng` dsea` . <sup>9</sup> Dsaco` jalé` e tiíng` ngáng` dsea` jogui jalé` júu` e fé` dsea` e íñ` quiá` Fidiée` ja`ié`jalé` e jo. ¹⁰ Dsuo` mi` nití` í` e nijmi`ié` Fidiée` lajalé` , joba` niguiá`b` lajalé` e ja` ca`ié` do.

¹¹ Co` jnea` ie` lami` jiuun`n do, la fé` jaang` jiuum` fá`a, jogui í` dsii` la í` dsíir` jaang` jiuung` jogui lajob jmoo`o cajo. Jo dsu` mi` cacuán`n, cab` casee`e lajalé` e jo e jmoo` jaang` jiuung` . <sup>12</sup> Jo dsu` lanagui ja` ne`naa` røø` jial líi` lajalé` , co` líi` lafa` mi` jøøng` yee`naa` fí` ni` espejo e ja` 'goo`

jnéeng⁻. Jo dsa' niguiéeb' jmií~ mi~ niline~naa' jial dseáng⁻ líí' lajalé["]. Co' lana jalé["] e tiiñ⁻ ngán^{'n} ja` mí~ nii~ dseáng⁻ la'ié["] jial líí', jo dsa' niguiéeb' jmií~ mi~ niliñii~ jial dseáng⁻ líí' lajalé["] líí' lacó' la cuíng["] Fidiée["] jnea~.

¹³ Jogui dsa' 'ní' íing["] jíí'~ sea` e ja` tóo` jmií~ fa' ni'íing<sup>-</sup>, jo e lab e jo: e já<sup>"</sup> líí'naa' júu<sup>^</sup> quiá<sup>"</sup> Dsea` Jmáang⁻, jogui e nítá~ dsi'naa' cóo'r~, jogui e jmi'neáang'naa' rú'naa'. Jo dsa' e jmi'neáang'naa' rú'naa' do, e job e niing["] gui eáang["] lajee["] lají["] e 'ní' na.

14

Jial mí~ ngúng["] dsea` e fé'r` jmíí["] e ja` ñir["] jéeng["] gui

¹ Joba' fíí~guíí 'nú', dsea` rú'naa', jmi'úung'naa' e njimí'neáang'na' rúng'na', jogui jmee'na' quijí<sup>"</sup> e niñíing'na' jalé<sup>"</sup> e cuø Jmiguí<sup>"</sup> quiá<sup>"</sup> Fidiée<sup>"</sup> e tiiñ<sup>"</sup> dsea`, dsa' lifa' dseáng⁻ la guíng'gui eáang["] e niñíing'na' e tiiñ["]na' fó'na' júu[^] e íing["]na' quiá["] Fidiée["]. ² Dsaco' i dsea` i cangúng<sup>"</sup> e fé'r` jmíí["] e ja` ñir<sup>"</sup> jéeng<sup>"</sup>gui, Fidiée<sup>"</sup>bing<sup>"</sup> i féiñ<sup>"</sup> jo o' dsea` jmigüí["], co' jíí'~ jaang["] dsea` jiéng<sup>"</sup> ngáng<sup>"</sup> e jmíí<sup>"</sup> do. Jo i dsea` do fé'r` e jmíí<sup>"</sup> do la'eáang<sup>"</sup> cóo'r~ Jmiguí<sup>"</sup> quiá<sup>"</sup> Fidiée<sup>"</sup>, jo jalé<sup>"</sup> e fé'r` do ja` mí~ cajmijnéeng<sup>"</sup> Fidiée<sup>"</sup> lami<sup>"</sup> jéeng<sup>"</sup>gui. <sup>3</sup> Jo dsa' i dsea` i cangúng["] e tiiñ["] fé'r` jalé<sup>"</sup> e júu<sup>^</sup> e íñ<sup>"</sup> quiá<sup>"</sup> Fidiée<sup>"</sup> jmóor<sup>"</sup> lajo e laco' jmicóo'r~ e teá'gui nisíng<sup>"</sup> dsea` cóo'r~ júu[^] quiá["] Dsea` Jmáang<sup>-</sup>, jogui e laco' nicuó<sup>"</sup>rein<sup>"</sup> bí, jogui cajo e laco' njimitíi'r~ dsíññ'. <sup>4</sup> Jogui i dsea` i fé'r` jmíí<sup>"</sup> e ja` ñir["] jéeng["]gui, jíí'~ quiá'r~ 'ñia'bre jmicóo'r~ jalé["] e jo e laco' teá'gui nisíñ["] cóo'r~ júu[^] quiá["] Dsea` Jmáang<sup>-</sup>. Jo dsa' i dsea` i cangúng["] e tiiñ["] fé'r` jalé["] júu[^] e íñ["] quiá["] Fidiée["], jmóor["] lajo e laco' jmicóo'r~

e teá`gui nisíng<sup>-</sup> i dsea` rúiñ[~] caguaang⁻gui cóo[~]
júu[^] quiá⁻ Dsea` Jmáang⁻.

⁵ Jo eáam['] iing[~] jnea[~] e lajiim[~] 'nú[~] tiing[~]na' fó[']na'
jmíi['] e ja` cuí[']na' jéeng[~]gui, dsu['] lifa['] eáang[~]gui iing[~]
jnea[~] e tiing[~]na' fó[']na' jalé['] júu[^] e íng[~]na' quiá⁻
Fidiée['], co['] e joba['] eáang[~]gui niing⁻ lacoo[']gui e fó[']na'
jmíi['] e ja` ní[']na' jéeng[~]gui. Jo dsu['] song seem[']bí dsea[']
i njmé⁻ júu[^] e~ guóng[~] e fó[']na', jo lajoba['] teá`gui
nisíng⁻na' cóo[~] júu[^] quiá⁻ Dsea` Jmáang⁻. ⁶ Jo uií[~]
e lajob líí['], dsea` rú<sup>~</sup>nna<sup>'</sup> dsea` quiá⁻ Dsea` Jmáang⁻,
joba['] ja` ee['] ta[~] nili[']íng[~] quií[~]na['] jíi['] coo['] e jnea[~]
ngóo[']o ni'ee[']e 'nú[~] jo nifón[']n 'nú[~] cóo[~] jmíi['] e ja`
ngáng[~]na[']. Jo dsu['] eáam['] nili[']íng[~] ta[~] quií[~]na['] song
niffí[']i 'nú[~] lajíi['] e nicajmijnéeng['] Fidiée['] lafa['] mi[']
quií['], osi e ni'ee[']e 'nú[~] jalé['] e tiin⁻ ngán[']n, osi e
niffí[']i 'nú[~] jalé['] e júu[^] e ín[~]n quiá'r⁻, osi liing[~] ee[']
ni'ee[']e 'nú[~] é.

⁷ Jo lajob líí['] cajo cóo[~] lí['] doñí['] ee['] lúu['] e bó['] dsea[']
osi e jiáur⁻ é, co['] song ja` røø['] bó'r['] osi jiáur⁻ lacoo[']
lacoo['], joba['] ja` quií['] jmíi['] e nilicuí['] dsea['] e~ e bó'r[']
do. ⁸ Jogui fa['] coo['] jee['] 'nii['], co['] song ja` røø['] nijiáu[']
dsea['] lúu['] trompé['] e lacoo['] nicuó['] li['] e nináng['] e 'nii[']
do, joba['] jíi['] jaang['] dsea['] niliíl'r['] e ni'né⁻ guiéng[']
guiú['] yaaiñ['] e quiá⁻ nináng['] e 'nii['] do. ⁹ Jo lajob
líí['] cóo[~] 'nú[~] cajo, co['] song ja` fó[']na' júu[^] e lacoo[']
ningáng['] dsea['] rúng[~]na['], joba['] ¿jal ningáiñ['] lajíi['] e
fó[']na' do? ¡Co['] mi['] jmoo[']na['] lajo, joba['] lafa['] fó[']na'
fi['] quiá['] güí[']! ¹⁰ Jo dseáng⁻ e jáb['] e jmiguiab['] jmíi[']
fé['] dsea['] la'úng['] ffí['] jmigüí['], lifa['] lacoo['] jmíi['] e fé[']
dsea['] seab['] liing[~] uiing[~] quiá⁻. ¹¹ Jogui song jnea[~]
ja` níi['] e~ guóng[~] e júu[^] e sí['] dsea['] jnea[~], joba['] jnea[~]
líin[']n lafa['] jaang['] dsea['] i jáa['] fi['] li['] huíib['] quiá⁻ i

dsea` i féng" jnea~ do, co' ja` ngán"n jmíi' quiá'r~, jogui lajobi líing' jnea~ quiá'~ i dsea` i cajo, co' ja` ngáiñ" jmíi' quié~e. ¹² Jo co' 'ná" jmoo'na' quijí~ e oo~na' jalé~ e cuø' Jmiguí' quiá'~ Fidiée~, joba' jmi'úung'na'e niñíng'na'lalíng'jalé~ e nili'íng~ta~ quiá'~ e laco' teá'gui nisíng'na' cõo'~ júu^ quiá'~ Dsea` Jmáang~.

¹³ Jo jaléng" dsea` i cangíng` e fé'r` jmíi' e ja` ñir' jéeng'gui, joba' 'né~ mí'r~ Fidiée~ e nijmicóo'~ dsea` do quiá'r~ e laco' nisí'r` dsea` rúiñ" e~ guóng~ e júu^ e fé'r` do. ¹⁴ Co' song jnea~ fón'~n Fidiée~ cõo'~ jmíi' e ja` ñii~ jéeng'gui, jo dsu' jmoo'o lajo la'eáang' cõo'~ jmiguí' quié~baa, lifa' jíi~ 'ñiá'baa jaq~ e ja` ee` ngán"n lajíi~ e fá~a do. ¹⁵ Jo co' lajob líi, joba' mí~ fón'~n Fidiée~, 'ná~ jmée~e lajo cõo'~ jmiguí' quié~baa, jogui dsu' 'ná~ ngám'baa cajo lajíi~ e fá~a do. Jogui mí~ ø~ e jmifén"n Fidiée~, 'ná~ ø~ cõo'~ jmiguí' quié~baa, jogui dsu' 'ná~ ngám'baa lajíi~ e ø~ do cajo. ¹⁶ Dsuco' song 'ná~ jmifén" Fidiée~ cõo'~ lajíi~ jmiguí' quií'~, jo dsu' lajee~ jo ninú~ jaang'gui dsea` i ja` mí~ ngáng~ e júu^ e fó~ do, joba' i dsea` i ja` cuóøng` nisí'r` Fidiée~ e lajob nilí, dsuco' ja` ngáiñ" lajíi~ e júu^ e fó~ do. <sup>17</sup> Jo jangám~, eáam' jlo~ e júu^ gui'máang~ e cuø' Fidiée~ do, jo dsu' song ja'gui ngáng~ i dsea` i núu~ do, joba' ja` e jmicóo'~ quiá'r~ jíi~ cõo' fa' e nidsicuáng'gui quiá'r~ cõo'~ júu^ quiá'~ Dsea` Jmáang~. ¹⁸ Jo cuóø~ø gui'máang~ Fidiée~, dsuco' eáang'gui tiin~ fá~a jmíi' e ja` ñii~ jéeng'gui laco'gui lajaléng~ 'ná~. <sup>19</sup> Jo dsu' lacaang' jee~ li~ seáng~ dsea` quiá'~ Dsea` Jmáang~, eáang'gui iin~n fón'~nre cõo'~ tú~ 'ní~ mí~ júu^ e laco' ngáiñ" e lafa' e nifón'~nre cõo'~

jmiguiá júu^ cójo^{l~} jmíi' e dseáng^{l~} ja` ngáiñ^{r~}.

20 Jo fíi^{l~}guíí 'náu', dsea` rú<sup>l~</sup>naa', e ja` f~ áa'na' laco'gui í dsíi' jaang` jiuung~, co<sup>l~</sup>'né<sup>l~</sup> líng'na' lafa' jaang` jiuung~ cójo^{l~} lajale^{r~} e ja` dseeng<sup>l~</sup>, jo dsu<sup>l~</sup> la í dsíi' jaang` dsea` féng<sup>l~</sup> 'né<sup>l~</sup> f~ áa'na'. **21** Jo lalab fé<sup>l~</sup> Fidiée<sup>l~</sup> fíi<sup>l~</sup> ni<sup>l~</sup> ji<sup>l~</sup> quiá'r<sup>l~</sup>: "Nifón<sup>l~</sup>n jaléng<sup>l~</sup> dsea` Israel cójo^{l~} jmíi' e ja` ngáiñ<sup>r~</sup> jogui nisíin<sup>l~</sup>n dsea` i ja` líng<sup>l~</sup> dsea` Israel e laco' niguiar' júu^{l~} quié^{l~} e jee^{l~} jaléng^{l~} ír^{l~}, jo dsu^{l~} ja` já^{l~} nilím^{l~}bir jnea^{l~}." Jo lanab jíi^{l~} fé^{l~} Fíi^{l~}naa' Fidiée^{l~} fíi^{l~} ni^{l~} ji^{l~} quiá'r^{l~}.

22 Jo co^{l~} lajob líi^{l~}, joba' mi^{l~} fé^{l~} dsea` jmíi' e ja` ñir^{l~} jéeng'gui, e jo cuø^{l~} coo^{l~} li^{l~} quiá^{l~} jaléng^{l~} dsea` i ja` líng^{l~} dsea` quiá<sup>l~</sup> Dsea` Jmáang^{l~} jo o^{l~} quiá^{l~} jaléng^{l~} dsea` quiá<sup>l~</sup> Dsea` Jmáang^{l~}. Jo dsu^{l~} mi^{l~} fé^{l~} dsea` jalé<sup>l~</sup> júu<sup>l~</sup> e íñ<sup>l~</sup> quiá<sup>l~</sup> Fidiée<sup>l~</sup>, e jo cuø<sup>l~</sup> coo<sup>l~</sup> li<sup>l~</sup> quiá<sup>l~</sup> jaléng<sup>l~</sup> dsea` quiá^{l~} Dsea` Jmáang<sup>l~</sup> jo o<sup>l~</sup> quiá<sup>l~</sup> i dsea` i ja` líng<sup>l~</sup> lajo. **23** Dsuco<sup>l~</sup> faco<sup>l~</sup> lajee<sup>l~</sup> e siseáng<sup>l~</sup> jaléng<sup>l~</sup> 'náu', dsea` quiá^{l~} Dsea` Jmáang<sup>l~</sup>, e jmiféng<sup>l~</sup>na' Fidiée<sup>l~</sup>, jo teáang<sup>l~</sup>na' fó<sup>l~</sup>na' jmíi' e ja` ñí^{l~}na' jéeng'gui, jo lajee^{l~} jo ni^{l~} fíi^{l~} jo jaang` dsea` i ja` mi<sup>l~</sup> ñí<sup>l~</sup> e~gui e fó<sup>l~</sup>na' do, osi jaang` i ja` mi<sup>l~</sup> já<sup>l~</sup> líng<sup>l~</sup> júu<sup>l~</sup> quiá<sup>l~</sup> Dsea` Jmáang^{l~} é, joba' i dsea` i ni<sup>l~</sup> fíi<sup>l~</sup> dsíir<sup>l~</sup> e ja` røø^{l~}lí^{l~}ba'. **24** Jogui song lajiim^{l~} 'náu' fó^{l~}na' jalé^{l~} júu^{l~} e nicalíing^{l~}na' quiá^{l~} Fidiée^{l~} jo lajee^{l~} jo ni^{l~} fíi^{l~} jaang` dsea` i ja` mi<sup>l~</sup> já<sup>l~</sup> líng<sup>l~</sup> júu<sup>l~</sup> quiá<sup>l~</sup> Dsea` Jmáang^{l~} osi jaang` i ja` mi^{l~} ñí^{l~} e~gui e fó^{l~}na' do, jo dsu^{l~} mi^{l~} ninú^{l~} i dsea` do e júu^{l~} jo, joba' dsifi^{l~} lajob ni^{l~} fíi^{l~} dsíir^{l~} e røøm^{l~}bre dsee^{l~}, jogui 'ñia^{l~}bre ni^{l~} fíi^{l~} dsíir^{l~} jial líiñ^{l~} mi^{l~} ninúr^{l~} lajíi^{l~} e fó^{l~}na' do. **25** Jo mi^{l~} ninúr^{l~} jalé^{l~} e júu^{l~} do, joguiba' nililí'r^{l~} guíú^{l~} jial dseáng^{l~} líiñ^{l~}, jo job mi^{l~} nisí'r^{l~} uó^{l~} jnir^{l~} e nijmiféiñ^{l~} Fidiée^{l~}, jo joguiba' nijá^{l~} líiñ^{l~} e dseáng^{l~}

lajam'^ba' seeng` Fidiée` jee~ lajaléng` 'nú'.

Jmee^na' røø`lajií'~ e catüng`na'

26 Jo co' lajob líi', dsea` rú'naa' dsea` quiá'~ Dsea` Jmáang~, joba' fíi~-í 'ná' e júu^ la, e mi~ seáng`na' e jmiféng`na' Fidiée~, i liing~ 'nú' cuóøng` lí ò^na' e jmiféng`na' Fidiée~, jogui i liing~ 'nú' cuóøng` lí é'na' dsea` júu^ quiá'~ dsea` do, jogui i liing~ 'nú' cuóøng` lí fo'^na' jalé~ e nica'e' Fidiée` lafa' mi~ qui`na', jogui i liing~ 'nú' cuóøng` lí fo'^na' jmíi' e ja` ñí^na' jéeng`gui, jogui i liing`gui 'nú' cuóøng` lí fo'^na' e~ guóng` e jmíi' do. Jo dsu' lajalé~ e jo 'né~ jmée^na' e laco' nidsicuáng`gui quií~na' cõo!~ júu^ quiá'~ Dsea` Jmáang~. **27** Jo mi~ fé~ dsea` jmíi' e ja` ñir' jéeng`gui, cuóøm` lí fé~ gáng~ dsea` osi gaang` dsea` e jmíi' do, jo dsu' lifa' 'né~ e tá~ jám` nijmé~ lajo; jogui cajo i liing~ 'nú' 'né~ jmée^ba' júu^ e~ guóng` e jmíi' do. **28** Jo song ja` seeng` dsea` i nijmé~ júu^ e~ guóng` e jmíi' do, joba' guiá~gui quií~na' e ja` nifo'^ba' e jmíi' e ja` ñí^na' jéeng`gui do fi~ lí~ seáng` rúng`na', jo lí~ féeng`na' Fidiée` la tiing`na' yaang~na' e ja` núu` dsea` jiéng`.

29 Jo lajob cajo, song seeng` dsea` i fé~ jalé~ júu^ e íñ~ quiá'~ Fidiée~, joba' güifé~bre gáin~ osi gaaiñ~ é, jogui jaléng` dsea` i núu` jalé~ e júu^ jo, güi'ib~ dsíir' cuaiñ~ quiá'~ e júu^ jo. **30** Jogui song Fidiée` liing~ ee~ ca'e'r` jaang`gui dsea` lafa' mi~ quiíñ~ lajee~ e fé~bi~ i dsea` i ca'íng` e júu^ do, joba' guiá~gui e niquiúm~ i dsea` i fé~ e júu^ e ca'íñ~ quiá'~ Fidiée~. **31** Jo lajoba' lajaang` lajaang` i dsea` i fé~ júu^ e íñ~ quiá'~ Fidiée` 'né~ jém~bre e nitíñ~ cuaiñ~ quiá'r~, jo lajoba' lajiim` dsea` ninúr~ e júu^ jo e laco' niliñir' jogui e nicuó~gui bí~ yaaiñ~. **32** Co' i dsea` i fé~ jalé~

júu^ e íñ^ quiá'^ Fidiée^ 'né^ quíi^~bre jmií^~ e nijéiñ^~ cartí^ nitfiñ^~ e nifé'r^.³³ Jo lajob 'né^, co' Fidiéeb^ dsea` cuør^ e seeng^ dsea` juguiá^ júu^ røø, jo dsu' ja^ iiñ^~ e eáang^ ta^ dsea` mñ^~ e jíi^~ ja^ ñí^ dsea` jnang^ j fé^.

Jo lí^ laco' qui^~ tñing^ dsea` quiá'^ Dsea` Jmáang^,³⁴ mi^~ tí^ í^ e seáng^ dsea` e jmiféiñ^ Fidiée^, dsuco' ja` catíng^ fa' e nijmér^ lajo. Co' 'né^ jmi^gór^ dseañu^ quiá'^ lí^ laco' fé^ fi^ ni^~ júu^ quiá^ ta^ quiá'^ Fidiée^.³⁵ Jogui song jaang^ dseam^ liing^ ee^ ja` cangáiñ^, joba' guiá^~gui e nijming^r^ dseañu^ quiá'r^ fi^ 'náu^, dsuco' ja` catíng^ e jaang^ dseam^ nifé'r^ fi^ quini^~ dsea` lajee^ e siseáng^ dsea` quiá'^ Dsea` Jmáang^ e jmiféiñ^ Fidiée^.

³⁶ Jogui téé^ áá'na' e o' cóo^~ 'ná^ canaang^ uiing^ júu^ quiá'^ Dsea` Jmáang^, o'gui jíi^~ 'ná^ cajo dsea` i nica'íng^ e júu^ jo.³⁷ Jogui song i liing^~ 'ná^ i' áá'na' e cangiing^na' e tiing^na' fó^na' cuaiñ^ quiá'^ Fidiée^, osi i' áá'na' e cangiing^na' e tiing^na' e jié^gui é e cuø^ Jmigui^ quiá'^ Fidiée^, joba' 'né^ ta^ óó'na' e jalé^ e júu^ e jmo^~ jnea^ la lí^ júu^ ta^ huí^ quiá'^ Fí^naa^ Dsea` Jmáang^.<sup>38</sup> Jogui song i dsea` i' ja` já^~ líiñ^ e lí^ lajo, joba' ja^ 'né^ já^~ líing^na' e liing^ ee^ cangiíñ^ e cuø^ Jmigui^ quiá'^ Fidiée^.

³⁹ Jo co' lajob lí^, dsea` rú^naa' dsea` quiá'^ Dsea` Jmáang^, joba' fí^~ i' 'ná^ e jmi^úung^na' e niñiing^na' e nifo^na' jalé^ júu^ e íng^na' quiá'^ Fidiée^, jogui cajo ja` jniing^na' quiá'^ dsea` rúng^na' e nifé'r^ jmií^ e ja` ñir^ jéeng^gui.⁴⁰ Jo dsu' lajalé^ e jo 'né^ jmée^na' røø^ lí^ laco' catíng^.

15

Jial mi~ cají'tu Dsea' Jmáang~

¹ Jo lanagui, dsea` rú'naa' dsea` quiá'~ Dsea` Jmáang~, iin~n e nijmiguiéng~ áá'na' cuaiñ~ quiá'~ e júu^ e quiá'~ jial laang` dsea` jee~ jalé~ dsee~ quiá'r~ e nicaguiá'a jee~ 'ná'. Jo e júu^ job e nicalíing~ 'ná', jogui cajo eáam` teáang~ na' teá` cóo'~. <sup>2</sup> Jogui lajobi cajo, la'eáang` cóo'~ e júu^ job e nicaláang~ 'ná' jee~ jalé~ dsee~ quií~na', jo lajob líi` song ja` niquiring~tu' tucang~na' calé~ catú~; dsaco` song cajmee~na' lajo, joba' ja` ee` ta~ calí'íng~ quií~na' jóng lajíi'~ e nijá'~ calíng~na' do.

³ Jo nica'lee~baa 'ná' lajalé~ júu^ e nica'íin'~n, jo e lab e júu^ jo e niing~gui: Dsea` Jmáam~bing` i cajúng~ uíi~ jalé~ dsee~ quií~naa' lí~ lacó` la fé~ fí~ ni~ jí~ quiá'~ Fidiée~. <sup>4</sup> Jo mi~ cangf` e cajúiñ~, joba'ca'áiñ~, jo dsu' mi~ catf` 'ní~ jmií~ lajo, cajíb`tur calé~ catú~ lí~ lacó` la fé~ fí~ ni~ jí~ quiá'~ Fidiée~ cajo; <sup>5</sup> jo la'uui~ cajmijnéeng~ 'ñia'r` fí~ quini~ Tá~ Simón, jo mi~ cangf` jo, cajmijnéeng~ 'ñia'r` fí~ quini~ dsea` guitúung` quiá'r~. ⁶ Jo mi~ cangf`gui lajo, cajmijnéeng~ 'ñia'r` fí~ quini~ ilíi`gui lí~ lí~ 'ñiá` ciento dsea` quiá'r~, jo i liing~ i dsea` fí~ nicaljum~bre, jo dsu' i fí~m'bí seeng` lana. <sup>7</sup> Jo mi~ cangf` jo, cajmijnéeng`gui 'ñia'r` fí~ quini~ Tiáa~, jo mi~ cangf` jo, cajmijnéeng~ 'ñia'r` cajo fí~ quini~ jaléng~ i dsea` caguiaang`gui i siiñ` cuaiñ~ quiá'r~.

⁸ Jo tí` lí~ dséng~gui cajmijnéeng~ 'ñia'r` fí~ quinii~, jnea~ dsea` líin'n lafa' jaang` jiuung~ i caliséng` nú'~gui e catf` í~ lajo. ⁹ Jo jnea~ líin'n jaang` dsea` i ja` niing~ jíi~ capí~ jee~ lajaléng~ i dsea` i síng` Dsea` Jmáang~ cuaiñ~ quiá'r~, jo dseáng~

ja` catíim`baa fa' e nilisii` lajo uíi` e lami`
jéeng`gui gab` cajmeaan`n jaléng` dsea` quiá`-
Dsea` Jmáang`. ¹⁰ Jo oo` e ta~ oo` la dsu` uií` e
eáang`guiúng` Fidiéé` cōo` jnea~. Jo e guiúiñ` cōo`
jnea~ do eáam` nicali`ing` ta~, co` jnea~ eáang`gui
nicacuø` dsii` cōo` e ta~ e jmoo`o la lí` lacø`gui
i` dsea` cagwiaang`gui do. Jo nañi` fa' o` jnea~re
dsea`nicajmé`elajo, co` Fidiéeb` dsea`nicajmicóo`
jnea~ uií` e eáang`guiúiñ` cōo` jnea~. ¹¹ Jo dsu`
ja` e lingi` su nicajmé` jnea~ e ta~ jo` osi nicajmée`
jaléng` i` dsea` i` é, co` conrøob` guia`naa! e júu` jo,
jogui e júu` job cajo e já`- nicalíng`na! do.

Mi` nijí`tu jaléng`'lìi`

¹² Jogui jnea` guia`naa! júu` cuaiñ` quiá`- e
cají`tu Dsea` Jmáang` mi` cang` e cajúiñ`. Joba`
¿jialí` seeng`i liing`'ná` i fé` e o` já`- e nijí`tu jaléng`
'lìi`? <sup>13</sup> Dsaco` faco` ja` jí`tu jaléng`'lìi~, joba` o` já`-
e cají`tu Dsea` Jmáang`. <sup>14</sup> Jo co` faco` ja` cají`tu
Dsea` Jmáang`, joba` e júu` e guia` jnea` jee`'ná`
ja` ee` quíng` jíi` coo`, jogui cajo ja` ee` quíng` jíi`
coo` e já`- nicalíng`na! júu` quiá`- dsea` do. ¹⁵ Jogui
faco` e ja` já`- e jí`tu jaléng`'lìi~, joba` jnea` lico`
lí`naa` dsea` i` jmingóob`. Co` guia`naa` júu` e Fidiéeb`
dsea` cajmijí`tur Dsea` Jmáang`, jogui e o` já`- e
cajmijí`tur faco` dseáng` já`- e jo` jí`tu jaléng`
'lìi`. <sup>16</sup> Jogui faco` ja` jí`tu jaléng`'lìi~, joba` ja`
cají`tu Dsea` Jmáang` cajo. <sup>17</sup> Jogui faco` ja` cají`tu
Dsea` Jmáang`, joba` ja` quíng` jíi` coo` quí`na` e
já`- líng`na` júu` quiá`r`, jogui cajo quiim`bi` jee`
jalé` dsee` quí`na` lana. ¹⁸ Jogui faco` lajo líi`
joba` jaléng` dsea` quiá`- Dsea` Jmáang` i` nicajúng`
lamí` jéeng`gui, fí` lí` lib` nicangolíñ`jóng. ¹⁹ Jogui

song lico' íing^ ta~ qui^-naa' jíi'^ fí' jmigüí^ lab e líi^naa' dsea` quiá'^ Dsea` Jmáang^, joba' e ngi^ fíib^ jneaa~aa' jee^ jaléng^ dsea`.

20 Jo dsu' dseáng^- e jáb^- e cají^tu Dsea` Jmáang^- mi^ cang^ e cajúiñ^. Co' íbing^ i cají^tu la'uui^ jee^ jaléng^ dsea` quiá'r^- i nijí^tu mi^ nití^- í^ lajo. **21** Jo co' uíi^ jaang^ dseañu^ e caliseá` 'mó^ fí' jmigüí^ la, jogui lajobi cajo uíi^ jaang`gui dseañu^ e nijí^tu jaléng^ 'lii^ mi^ nití^- e í^ jo. **22** Jo lajob líi^, dsaco' uíi^ e líing^ dsea` dsea` siju^ Adán, joba' tuiñ^ 'mó^ lajaléiñ^. Jogui lajobi cajo, la'eáang^ e nilíi^naa' dsea` quiá'^ Dsea` Jmáang^, joba' nijí^túu^ e laco' nilisee^-naa' cøøng^ cõo^ Fidiée^. **23** Jo lajob nilí^, lifa' nijí^tu dsea` lí^ laco' jíi'^ e sií^; co' Dsea` Jmáam^biñ^ i la'uui^ i cají^tu, jogui mi^ nijáatür calé^ catú^ fí' jmigüí^ la, joguibá' nijí^tu jaléng^ dsea` quiá'r^-. **24** Jo mi^ ning^ jo, joguibá' nití^- í^ e nilíing^ jmigüí^. Co' ie^ jo Fíi^naa' Dsea` Jmáang^- ni'íiñ^- bi^ quiá'^ jaléng^ dseata^ niing^ cõo^gui bi^ quiá'^ jaléng^ i 'líng^ i quiú^ ta~, jo joguibá' nijá'r^ fí' jaguo^ Tiquí^ii^ Fidiée^ lajalé^ e née^ nir^ lana. **25** Co' dseáng^- 'né^ e néeb^ ni^ Dsea` Jmáang^ lajalé^ cartí^ mi^ niguiéng^ Fidiée^ fí' uii^ tii^ dsea` do lajaléng^ i 'ní^ níi^ quiá'r^-. **26** Jo Fidiée^ ni'íiñ^- 'mó^ tí^ lí^ dséng^gui, co' e job e 'ní^ níi^ do. **27** Jo lajalé^ niguiá^ Fidiée^ fí' uii^ tii^ Dsea` Jmáang^-. Jo mi^ jíng^ Fidiée^ e niné^ lajalé^ fí' uii^ tii^ Dsea` Jmáang^ dsu' ofa' éeng^ 'ñia'r^ cajo, dsaco' 'ñia'bre dsea` nijméer^ e niné^ lajalé^ do fí' uii^ tii^ dsea` do. **28** Jo mi^ nicató^ e niné^ fí' uii^ tii^ Dsea` Jmáang^ lajalé^, joguibá' nijáng^ Dsea` Jmáang^ 'ñia'r^ fí' jaguo^ Tiquí^r^ Fidiée^, co' íbing^ i nicaguiá^ lajalé^ fí' uii^

tíi^- dsea` do. Jo lajoba' jíi'^ Fidiéeb^ dsea` nicár` nifi' quiá'^ lajale'.²⁹

²⁹ Jo song í' óó' 'ná' e ja` jíi'^ tu jaléng^ 'líi~, joba' ¿jiali' i liing^ 'ná' cajgáang^ na' jmii` cuaiñ~ quiá'^ jaléng^ 'líi'^? ¿Jogui e~ uiing~ quiá'^ e jmoo`na' lajo song í' óó`na' e ja` jíi'^ tu jaléng^ 'líi~ mí~ nití^ í' lajo? <sup>30</sup> Jogui faco' ja` jíi'^ tu jaléng^ 'líi~, joba' ¿jiali' contøøng^ dseáang^ seen^ jnea~ fí' jmigüí la? ³¹ Jo lajob líi~, dsea` rú`naa' dsea` quiá'^ Dsea` Jmáang^, co' lacoo` jmíib^ dseáang^ seen^ fí' jmigüí la. Jo dseáng^ e jáb^ júu^ e fá`a la líi^ laco'gui la iáang` dsii` cóo'^ 'ná' dsu' uíi^ e nilíing`na' dsea` quiá'^ Fí`naa' Dsea` Jmáang^. ³² Jo song lico' sijeen`n e ni'lín^'n jalé^ e ngíin`n jíi'^ mí~ seen^ fí' jmigüí la, joba' ja` ee` ta~ mí~ cali'íng^ jíi'^ coo` quié^e jalé^ e ga` e nicangojé^e quié^e ie~ lami^ catíng^ júu^ quié^e cóo'^ jaléng^ dsea` i soó` dsii` i seeng^ fí' Éfeso. Co' faco' o' já^ e nijíi'^ tu jaléng^ 'líi~, joba' maquiee`naa' jogui ma'né`naa', co' dsa'ó` jo` ñíi su see`guíi', líi^ laco' júu^ róó` e fé` i liing^ dsea`.

³³ Jo fíi^-guíi 'ná', dsea` rú`naa', e jie~ mí~ cuø' fí' yaang^na' e dsea` jiéng^ nijmigóøiñ` 'ná', co' íim^-lajíi'^ e guiá^ e quií^ tñing^ dsea` la'eáang' cóo'^ dsea` rúiñ^ i ée` ga`. ³⁴ Jo co' lajob líi~, joba' fíi^-guíi 'ná' e jmijnée`tu óó`na' laco' catíng^, jogui jo` ee`na' dsee^, co' i liing^ 'ná' dseáng^ ja` mí~ cuíim`bi' Fidiée^. Jo uiing~ quiá'^ e fíi^-i 'ná' jalé^ e júu^ la e líi^ laco' nicá^na' fíi^i^.

Jial liing^ dsea` mí~ cang^ e cají^tur

³⁵ Jo jangám^ seeng^ dsea` i nijmingíi`lala: "Jo ¿jial nijíi'^ tu jaléng^ líi` jogui jial líiñ` cajo?" ³⁶ Jo júu^ úib^ líi` e jmíngíi`na' do, co' niñib^ 'ná' guiá^ e mí~ áng^"

dsea` mijú` fí' ná'-' uó', jang'-' né' lafa' e nijúum` e mijú` do, joguiba' cuóøng` e nisáng' nii~ quiá'-.
37 Jo ja` cuóøng` e nijní` dsea` e sú` quiá'` mijú`, dsaco' lajíi` mijú`ba' cuóøng` e nijní` dsea`, nañí` si mijú` micui`iee` osi lí` doñí` ee` mijú` é. **38** Jo mi~ cangí` e cangojnea~ e mijú` do, joba` 'fíab` Fidiéé` dsea` nijmér` jial iiñ~ e ni`uíing` e sú` quiá'` do lí` laco` jmóor` cóo` laca'líng` mijú`. **39** Jo ja` røø` lí` ngúu` táang` lajaléng` i seeng` fí` jmigüí` co` e jiéb` lí` ngúu` táang` dsea` laco`gui ngúu` táang` jó` nuu` cóo`gui quiá'` jaléng` ta` cóo`gui quiá'` jaléng` 'ñu`. **40** Jogui lajobi cajo, seab` e sea` fí` yú` jmigüí` cóo`gui e sea` fí` ni` guóo` uó`, jo dsu` jmaquím` ia` e sea` fí` yu` jmigüí` laco`gui e sea` fí` ni` guóo` uó`. **41** Jogui e jiéb` jing` iee` laco`gui e jing` si` osi jaléng` náu` é, jo ji`gui jee` jaléng` náu` e jiéb` jiñ` laca'líng` ca'iíñ`.

42 Jo lajob lí` cajo mi~ nijí`tu jaléng` 'líi~. Co` nijiéb` ngúu` táang` dsea` mi~ ningí` e ni`áiñ` fí` ná'-' uó`, jo dsu` mi~ nijí`tu calé` catú`-, jo` tóo` jmíi` fa` e nijié`gui. **43** Jo e ngúu` táang` dsea` e ni`áng` fí` ná'-' uó` ja` ee` ta` íing` e jo, jo dsu` mi~ nijí`tu calé` catú`-, joba` eáam` niniing`. Jogui cajo ja` ee` bí` óo` e ngúu` táang` dsea` e ni`áng` fí` ná'-' uó`, jo dsu` mi~ nijí`tu calé` catú`-, eáam` ni`gøng`. **44** Jogui jíi` ngúu` táam` dsea` e ni`áng` fí` ná'-' uó`, jo dsu` mi~ nijí`tu calé` catú`-, nilíi` ngúu` táang` dsea` la'eáang` cóo` Jmigui` quiá'` Fidiéé`. Dsaco` song sea` ngúu` táang` dsea` fí` jmigüí` la, joba` seab` cajo fí` jmigüí` coo` la'eáang` cóo` Jmigui` quiá'` Fidiéé`.

45 Jo lajob lí` lí` laco` fé` fí` ni` ji` quiá'` Fidiéé` li` fé` lala: "I dseañu` la'uui` i calisí` Adán caliséiñ`

e quier' ngúu' táang` dsea` jmigüí'; jo dsh' i dseañh" i cøøng`gui do, íb` i cuø' e seeng` dsea` lata~." ⁴⁶ Jo lajee` e see~naa' fí jmigüí la, dsea` guóobl~ líf'naa'. Jo dsh' la'eáang' cоo'~ Jmiguí quiá'~ Fidiée` nilí ngúu' táang`naa' mi~ nisee~naa' fí jmigüí cоo'. ⁴⁷ Jo lajøb líf', co' i dseañh" la'uii~ i calisí Adán, cоo'~ guóo'~ba' cajmeáang` Fidiée` ír', co' fí guóo'~ uó~ jmigüí caliséin`. Jo dsh' i dseañh" i cøøng`gui do, fí ñifib~ li~ jáa' í. ⁴⁸ Jo lajaang` lajaang` dsea` jmigüí sea` ngúu' táaiñ` lí~ laco'gui ngúu' táang` Adán e cajmée` Fidiée` cоo'~ layaang` guóo'~. Jo dsh' ie~ jo, røøb` nilíng` lajaléng` dsea` quiá'~ Dsea` Jmáang` lí~ laco' la líng` dsea` do 'ñia'r', dsea` jáar' fí ñiff~.

⁴⁹ Jo lana, lajee` e see~naa' fí jmigüí la, líf'naa' lí~ laco' la líf' ngúu' táang` Adán e calí~ cоo'~ layaang` guóo'~. Jo dsh' ie~ jo, nilí~naa' lí~ laco' la líng` i dsea` i jáa' fí ñiff~.

⁵⁰ Jo e laba' iin~n fíi~ i 'ná', dsea` rú'naa' dsea` quiá'~ Dsea` Jmáang~, e jalé` ngúu' táang` dsea` cоo'~gui móo` teáiñ` ja` catíng` fa' e nilisea` jalé` e jo mi~ nití~ í` e dseáng` jíi`~ Fidiée` dsea` nicár` nif' quiá'~ lajalé`. Jogui jalé` e tóo` jmíi` ni'íng` ja` cøøng` cоo'~ jalé` e ja` tóo` jmíi` ni'íng`. ⁵¹ Jo lana lab niffi~duu 'ná' cоo` júu` e ja` mi` ñí'naa' jéeng`gui, jo e lab e júu` jo: Ja` lajíi`naa' nijúu`naa', jo dsh' lajíi`baa' ni'uíng`naa' dsea` i 'míing` mi~ nití~ e í`jo. ⁵² Jo e jo nidsijée` dseáng`~ lajee` cateáb` dseáng`~, lafa' mi~ báang`naa' jmini`naa'. Jo mi~ ni'íi` fí yá`~ jmigüí e lúu` trompé` quiá'~ Fidiée` lí~ cadséng~, job mi~ nijí'tu jaléng` dsea` quiá'~ Dsea` Jmáang` i nicajúng` lamí~ jéeng`gui. Jo dsh' jo` quí`~ jmíi` fa' e nijúung`tu jaléng` í` calé` catú~. Jogui

lajaléng" jneaa~aa', dsea` líi'naa' dsea` quiá'~ Dsea` Jmáang~, ni'uíng~naa' dsea` i 'míing~. ⁵³ Joba' e ngúu' táang`naa' e jgo" do jo` tóo` jmií~ fa' e nijié"gui, co' ni'uíng~ coo` e ja` tóo` jmií~ fa' e nijié"gui. Jo ie~ jo e ngúu' táang`naa' e sea` 'mó~ quiá'~ ni'uíng~ coo` e jo` sea` 'mó~ quiá'~. <sup>54</sup> Jo mi~ nilisíng~ e ngúu' táang`naa' e jgo" do, ni'uíng~ coo` e jo` tóo` jmií~ fa' nijié"gui, jogui mi~ nilisíng~ e ngúu' táang`naa' e sea` 'mó~ quiá'~ do jo ni'uíng~ coo` e jo` sea` 'mó~ quiá'~, joguiba' dseáng~ niliti~ jíil` laco' la fé` fí ni~ jí~ quiá'~ Fidiée` li~ fé` lala: "Jo` tóo` jmií~ fa' nilisea`gui 'mó~, co' dseáng~ conguab' nicalíng~ bí quiá'~." <sup>55</sup> Jo co' lajob líi', joba' cuóøng` fe`ee' e jo` sea`gui bí quiá'~ 'mó~, joba' jo` ee` quíi`~ jmií~ fa' ee` ni'lé~gui, co' dseáng~ conguab' nica'íng~ bí quiá'~. <sup>56</sup> Jo la'eáang' cójol` dsee`ba' e sea` bí quiá'~ 'mó~, jogui la'eáang' cójol` e júu` quiá`~ ta~ quiá'~ Fidiée` e cajme' Moi~, cójol` e joba' e lili`~ dsea` e røøin` dsee~. ⁵⁷ Jo e~gui gui'máang~ Fidiée` e jo` silíi`~gui jneaa~aa' bí quiá'~ 'mó~, co' nicalíi`~baa' e jo la'eáang' cójol` lajalé` e nicajmée` Fíi`naa' Dsea` Jmáang~.

⁵⁸ Jo uíi`~ e lajobj líi', dsea` rú`naa' dsea` quiá'~ Dsea` Jmáang` i 'neáan'n eáang', joba' fíi`~i 'ná`~ e teáb` 'né` teáang`na' cójol`~ júu` quiá'~ Dsea` Jmáang~, jogui cuø` óo'na' e jie` mi` li~ túng` áa'na' fí` li~ niteáang`na!. Jogui cajo contøøng` cuóøl`~ bí yaang`na' e jmée`na' e ngocáng`óo'na' lajíil`~ e ta~ e nicangíng`na' quiá'~ Fidiée`. Co' 'ná`~ñí`ba'guiú`~ e ja` líi`~ tá`~ jmoo`na' e ta~ e jmoo`na' quiá'~ dsea` do.

Mi~ caseáng' jalé' e 'né~ dsea` quiá'~ Dsea` Jmáang~

¹ Jo lana nifii~ i 'ná', dsea` rú'naa', cuaiñ~ quiá'~ jalé' e seáang'~na' e 'né~ dsea` rú'naa' dsea` quiá'~ Dsea` Jmáang~. Jo e jo 'né~ jmée~na' lí~ laco' jíi~ e nicafii~ i jaléng'~ dsea` quiá'~ Dsea` Jmáang~ i seeng~ fí~ lí~ se' Galacia. ² Jo lacoo` jmii~ domiing~, lajaang`lajaang`'ná'~'né~ njimiñung~na' capí~ lí~ jial jíi~ e nicalí~na' e jmoo'na' ta~. Jo jalé' e jo 'né~ 'meá'na' e laco' mi~ niguiée'e fí~ na, jo 'né~ fa' e niseáng'gui'. <sup>3</sup> Joba' mi~ niguiée'e fí~ na, nisfiin~n fí~ Jerusalén jaléng'~ dsea` i niguiing~ 'ná', jogui nicuøø~ore ji~ lí~ fé~ e tab~ óo'na' cõo'r~, jo nicár` jalé'~ e nicaseáang'~na' do quiá'~ jaléng'~ i dsea` rú'naa' dsea` quiá'~ Dsea` Jmáang~ i neáang~ fí~ jo. ⁴ Jogui song lajam`ba'~'né~ e ninii~ jnea~ fí~ jo, joba' cuøøm` lí~ dsilíng~ i dsea` í cõo'~ jnea~ cajo.

Mi~ ca'~ dstí' Paa~ e nidsér~ fí~ Corinto

⁵ Jo lajee~ e iuun~ fí~ e ngoo'o fí~ na, dseáng'~ 'né~ba' e ningiin~n fí~ lí~ se' Macedonia; jo mi~ ningf e ningiin~n fí~ jo, joguiba' niguiée'e fí~ na fí~ Corinto. ⁶ Jo jangám~ nijaq~ cõo'~ 'ná' fí~ na cõo`tú~ jmii~ lajo, osi jangám~bi é ningiin~n lata~ jíi~ güí~. Jo song lajobi, joba' 'náb' cuøøng` lí~ jmicóo'~na' jnea~ cõo'~ jalé'~ e 'né~e lajee~ e iuun~ fí~ e ninii~i fí~ lí~ jié~. ⁷ Jo dsu' jnea~, mi~ niguiée'e fí~ na, ja` iin~n e lico' ningiin~n cateá lajo cõo'~ 'ná', co'jnea~ iin~n e nijaq~ huøøb~jia cõo'~ 'ná' fí~ na song nicuø~ Fidiée~ fí~ lajo. <sup>8</sup> Jo dsu' jnea~ í dsii~ e nija'bii fí~ la fí~ Éfeso cartí~ e jmii~ e sii~ Pentecostés, <sup>9</sup> dsaco' lajee~ lana fí~ la, dsíng'~ sea` fí~ quié~e e njmee~e lajií~ e ta~ e nicanghiin~n quiá'~ Fidiée~, jogui ta~ dsii~ e

guiáb⁻ nidsijéé⁻ quié⁻e, nañí⁻ fa'^í fíim[~]bre seeng^í i
'ní[~] níing⁻ jnea[~].

¹⁰ Jogui song niguiéé⁻ Timoteo fí^í na, joba['] jmi'úung^{na'} e niliseeiñ[~] guiá⁻ cóo['] 'ná[~], co['] í jmóor ta[~] jíi['] lacó['] ta[~] jmoo[~] jnea[~] cajo lí['] laco['] jíi['] ta[~] e nicangiíng^{naa'} quiá['] Fí^ínaa['] Dsea['] Jmáang⁻.
¹¹ Jo co['] lajob ta[~] jmóor, joba['] ja['] 'né⁻ e jøøng[~]na'r uó⁻, co['] lí['] lí['] 'né⁻ e njimicóo[']baa're cóo['] jalé['] e 'nér⁻ e laco['] iuuiñ⁻ fí^í juguiá⁻ lajee[~] e jáar['] e nija'er[~] jnea[~] fí^í la. Co['] dseáng['] nisijeem[~]baare coliíng[~] cóo['] jaléng['] dsea['] quiá['] Dsea['] Jmáang⁻ i caguiuaang⁻gui.

¹² Jogui cuaiñ[~] quiá['] i dsea['] rú[']naa['] dsea['] quiá['] Dsea['] Jmáang⁻ i sii['] Apolos, eáam['] nicamíi[']ire jmi'ee[~] e nidsér⁻ cóo['] jaléng['] dsea['] quiá['] Dsea['] Jmáang⁻ e nidsi'er[~] 'ná[~], jo dsu['] lajee[~] lana ja['] mi['] caguiua['] dsíir['] fa['] e nicangór⁻. Jo dsu['] lajobj nijmér⁻ mi['] li⁻ e nicuó⁻ fí^í quiá'r⁻ lajo.

Júu[^]guicóo[~] lí[~] cadséng⁻ quiá['] Paa⁻

¹³ Jo e laba['] fíi[~]guíi['] 'ná[~], dsea['] rú[']naa['] dsea['] quiá['] Dsea['] Jmáang⁻, e contøøm⁻ 'né⁻ jmiñiing^{áána'}; jogui teá[']síng['] yaang[~]na['] cóo['] e júu[^] quiá['] Dsea['] Jmáang⁻ e njá['] calíng⁻na['] do; jogui cajo teá['] teáang['] óo'na['] jogui cuóø['] bí['] yaang[~]na['] e laco['] ja['] nitá[^]na['] lajíi['] e fí^í li[~] niteáang⁻na[']. ¹⁴ Jogui lajalé['] e jmoo[']na['], jmee[']ba['] e laco['] jmi'neáang⁻na['] dsea['] rúng⁻na['].

¹⁵ Jo niñib[^] 'ná[~], dsea['] rú[']naa['], e jaléng['] dsea['] sináu[^] quiá['] Estéfanas, í^í la'uui[~] i já['] calíng⁻ júu[^] quiá['] Dsea['] Jmáang⁻ fí^í latøøng⁻ fí^í li[~] se['] Acaya, jogui jaléng['] íb['] cajo i jmoo[~] ta[~] jmiçóo['] jaléng['] dsea['] quiá['] Dsea['] Jmáang⁻ i li[~] 'né⁻ quiá['] lajo.

16 Joba' jnea~ iin~n e nijmée^na' náu^ba' júu^ quiá'^-
i dsea` quiá'^- Dsea` Jmáang^- i líing` laco' i dsea`
sináu^ quiá'^- Estéfanas, jo lajob 'né- nijmée^na' cajo
cóo'^ jaléng" i dsea` i jmícoó'^ jogui i jmoo` ta~ lajo.

17 Jogui iáam` dsii^- cajo e nicagüiliing^- fí` la i dsea`
quiá'^- Dsea` Jmáang^- i sii` Estéfanas cóo'^ gui Fortu-
nato jogui Acaico, co' líi` lafa' e nicagüiliing^- 'ná'ba'
e nicagüiliing^- fí` la. **18** Dsucó' jaléng" i dsea` na
nicacuø'bre jnea~ bñ' e laco' nilíáang'gui dsii^- lí'^
laco' la nicajmér' cóo'^ 'ná'. Joba' catíim`ba' e
nijmi'goo'na' i dsea` i líing` laco' i na.

19 Jogui jaléng" dsea` quiá'^- Dsea` Jmáang^- i
seeng` fí` lí~ se' Asia guiéiñ' júu^ guicóo'^ quíi`na'.
Jogui Aquila cóo'^ gui dseamf' quiá'r^- i sii` Prisca
cóo'^ gui jaléng" dsea` quiá'^- Dsea` Jmáang^- i seáng'^
fí` quiá'r^- e laco' jmiféiñ" Fidiée, iáam` dsfir` e
guiéiñ' júu^ guicóo'^ quíi`na' lí'^ laco' catíing^-
e jmoo` dsea` quiá'^- Dsea` Jmáang^. **20** Jogui
íing'^na' júu^ guicóo'^ quiá'^ lajiing` dsea` quiá'^-
Dsea` Jmáang^- i seeng` fí` la fí` Éfeso. Jogui mi` jié'
jíng` rúng'na', joba' féeng` rúng'na' e sée'^ guoo`
rúng'na'.

21 Jogui lana, jnea~ Paa^- jmo'o e júu^ guicóo'^ la
quíi`na' cóo'^ guoo'o 'ñia'bba.

22 Jogui song seeng` dsea` i ja` 'neáang` Fí`naa'
Dsea` Jmáang^, joba' dseáng^- fí` lí~ 'lib'^ catíñ^-.
Jo dseáng^- e já`ba' e tí` lí~ nijaab'tu Fí`naa' Dsea`
Jmáang^- calé`catú`.

23 Jo míi`i Fí`naa' Dsea` Jmáang^- e ni'ír` güea'^
quiá'r^- fí` lí~ seeng`na'. **24** Jogui eáam` 'neáang` jnea~
'ná` lajiing`na', dsucó' lajií`baa' lí`naa' dsea` quiá`
Fí`naa' Jesús.

Jo lajob nilí.
Jo lana cató' e ji` la'uii~ quiá!- Paa- e catúng-
jaléng" dsea` quiá!- Dsea` Jmáang- i seeng` fi' Cor-
into.

**Júu 'mí e cacuo fidiée
New Testament in Chinantec, Comaltepec
(MX:cc0:Chinantec, Comaltepec)**

copyright © 2002 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Chinantec, Comaltepec

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chinanteco, Comaltepec [cc0], Mexico

Copyright Information

© 2002, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Chinantec, Comaltepec

© 2002, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
30c6f873-0dee-5863-8883-ba3c5eaa988c